

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งใน
พื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ชนกานต์ เกตุย่อย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งใน
พื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ชนกานต์ เกตุยอย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

APPROACHES OF DEVELOPMENT FOR COMPETENCIES OF SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL AGE OF EDUCATIONAL
INSTITUTIONS LOCATED IN SPECIAL GEOGRAPHIC AREAS
UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG RAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งใน
พื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ของ ชนกานต์ เกตุยอย

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณตนันท์ เกียรประภากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร จตุพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้ง ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ชนกานต์ เกตุยอย
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรระ จตุพร
คำสำคัญ:	การพัฒนาสมรรถนะ, สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล, ผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 226 คน จากการทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จากการสุ่มอย่างแบบชั้นภูมิในการแบ่งชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารและจิตใจ รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล, ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรค์นวัตกรรมการดิจิทัล และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารและจิตใจ รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างสรค์นวัตกรรมการดิจิทัล มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า มีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 5 แนวทางการพัฒนา และมีวิธีการดำเนินการ 38 วิธีการดำเนินการ

Title: APPROACHES OF DEVELOPMENT FOR COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN THE DIGITAL AGE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS LOCATED IN SPECIAL
GEOGRAPHIC AREAS UNDER THE JURISDICTION OF CHIANG RAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author: Chanakarn Ketyoy

Advisor: Assistant Professor Dr. Watchara Jatuporn

Keywords: Competency Development, Competencies of School Administrators in the
Digital Era, School Administrators in the Digital Era

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the current and desirable conditions of school administrators' competencies in the digital era, 2) assess the priority needs for school administrators' competencies in the digital era, and 3) explore development guidelines for school administrators' competencies in the digital era for schools located in special characteristic areas under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 226 school personnel, including school administrators and teachers, determined using Krejcie and Morgan's table (1970) and selected through stratified random sampling. Statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and modified Priority Needs Index (PNI modified). The findings revealed: 1) The current condition of school administrators' competencies in the digital era for schools in special characteristic areas under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 was overall at a high level. When considering individual aspects, the highest mean was in communication and motivation, followed by creativity and digital vision, and digital technology media usage, respectively. The aspect with the lowest mean was digital innovation creation. The desirable condition of school administrators' competencies was overall at the highest level. When examining individual aspects, communication and motivation had the highest mean, followed by creativity and digital technology media usage, respectively. The aspect with the lowest mean was digital vision. 2) Regarding priority needs for developing school administrators' competencies in the digital era for schools in special characteristic areas under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2, digital innovation creation showed the highest priority needs index, followed by digital technology media usage and creativity, respectively. The aspect with the lowest priority needs was digital vision. 3) The development guidelines for school administrators' competencies in the digital era for schools in special characteristic areas under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 2 comprised 5 development approaches with 38 implementation methods.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร จตุพร อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.นริศรา เสือคล้าย อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์ อาจารย์ประจำวิชาแขนงวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช และ ส.ต.ท.เอกชัย จันทาพูน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่กรุณา เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าสมบูรณ์ และสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และอนุญาตให้คณะครูได้ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและ จัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และบุคลากรวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษามาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอน้อมรำลึกถึงอานาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ศึกษามีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาขอให้เป็น กตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ชนกานต์ เกตุยอย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	10
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	17
สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	28
รูปแบบการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI Modified)	39
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	40
วิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
สรุปกรอบแนวคิด	53

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 5 บทสรุป	97
สรุปผลการวิจัย	98
อภิปรายผล	107
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	120
ภาคผนวก ข ผลการตรวจคำตอบความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม	121
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่องานวิจัย	133
ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	146
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	147
ประวัติผู้วิจัย	148

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์สรณะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	31
ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนแยกตามอำเภอ	42
ตาราง 3 แสดงจำนวนข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา	42
ตาราง 4 แสดงจำนวนสถานศึกษาที่ตั้งบนพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	45
ตาราง 5 แสดงกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยแยกตามโรงเรียน	55
ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่งงาน ปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	63
ตาราง 7 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม	64
ตาราง 8 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	65
ตาราง 9 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความรู้เริ่มสร้างสรรค์	68
ตาราง 10 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล	71
ตาราง 11 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างสรณ์นวัตกรรมดิจิทัล	74
ตาราง 12 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสื่อสารและุงใจ	77

ตาราง 13 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม	80
ตาราง 14 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล	81
ตาราง 15 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล	83
ตาราง 16 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านความริเริ่มสร้างสรรค์	85
ตาราง 17 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสื่อสารและจูงใจ	87
ตาราง 18 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	90

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง The Iceberg Model of Competency.....	23
ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของความสามารถเชิงสมรรถนะ	24
ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านการเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ การสื่อสาร การคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยี (Digital) ต่าง ๆ และนวัตกรรม ส่งผลต่อการพัฒนาตัวเองของมนุษย์ในยุคของการเปลี่ยนแปลงให้ทันทุกทันสมัยทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การศึกษาถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า มีประสิทธิภาพในการแข่งขันกับสังคมโลก ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ควรเกิดจากการพัฒนาจากมนุษย์ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าและการพัฒนาในทุกด้าน ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถหรือทักษะ (Competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้ทุกคนรัก ยอมรับและศรัทธา รวมถึงการยอมรับในการบริหารงานซึ่งตัวของผู้บริหารต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารศึกษาต้องปฏิบัติตาม (สำนักเลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 27-31) จากการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลนี้ทำให้การบริหารสถานศึกษาต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในสังคม เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเหล่านี้ได้มากที่สุดในการสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาของปัจจุบันว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสติปัญญา มีความรู้คู่กับคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการใช้ชีวิตและสามารถที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่น คำนึงถึงเสรีภาพ ความเคารพข้อกฎหมาย ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย คิดริศึกษาผลประโยชน์ของส่วนตัวและส่วนรวมของประเทศชาติ ส่งเสริมสนับสนุนศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ ส่งเสริมการกีฬา ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล พร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการเลือกประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในมาตรา 37 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย และได้ระบุใน (4) การจัดการศึกษาทางไกล และการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล หรือโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) พร้อมทั้งให้สถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะ

จากการศึกษาบริบทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่ามีสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ มีความห่างไกล และมีความลำบากในการเข้าถึงการพัฒนา ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ 04009/ว 5247 ลงวันที่ 25 กันยายน 2566 เรื่อง ประกาศชื่อสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษฯ พบว่ามีสถานศึกษาในปีการศึกษา 2566 จำนวน 45 โรงเรียน ที่ถูกกำหนดให้เป็นโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ และสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในด้านการสร้างคุณภาพผู้เรียนสู่อนาคตอย่างยั่งยืน เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์พัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยแก่ผู้เรียน สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และการเท่าเทียมกัน จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่พิเศษอย่างเท่าเทียม และจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ลักษณะพิเศษพื้นที่ภูเขาในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, น. 6) จากบริบทความห่างไกลและความขาดแคลนประกอบกับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 นั้น จึงเป็นประเด็นสำคัญที่โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ยังขาดความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยี และอาจเป็นอุปสรรคในการทำงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรืออาจขาดสมรรถนะด้านดิจิทัล ที่จะเป็แนวทางในการบริหารสถานศึกษาในอนาคต และจากแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า มีการกำหนดกลยุทธ์ ในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ แต่เมื่อทำการศึกษาและพิจารณาในแผนงานและแผนกลยุทธ์แล้ว ไม่พบโครงการที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2567) จึงทำให้เป็นอีกหนึ่งสาเหตุ ที่ทำให้ผู้บริหารยังมีข้อจำกัด ในการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัล

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราย เขต 2 ว่ามีพื้นฐานหรือมีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับใด โดยศึกษาจากสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และเพื่อศึกษาหา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะ พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 บนพื้นฐานของปัญหาความ ขาดแคลนและความไม่พร้อมด้านสื่อระบบเครือข่ายและอื่น ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ ยุคดิจิทัล

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้ง ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 45 โรงเรียน รวม 543 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 226 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้นข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 45 โรงเรียน และใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วน ตามบัญญัติไตรยางค์ของประชากรในแต่ละโรงเรียนที่ได้กำหนดตามตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 606-607 อ้างอิงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2552, น. 51) จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการทำการวิจัยในครั้งนี้

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแจงความถี่คะแนน เพื่อนำไปสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทักษะ ด้านความรู้ สังเคราะห์มาจากนักวิชาการ และสืบค้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 ทาน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ 3) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล 4) ด้านการสร้างสรค์นวัตกรรมดิจิทัล และ 5) ด้านการสื่อสารและจูงใจ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 3.1 การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล
- 3.2 การพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้เริ่มสร้างสรรค์
- 3.3 การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
- 3.4 การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล
- 3.5 การพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและจิตใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาในการปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่รับมอบหมาย ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) ทศนคติ (Attitude) ความเชื่อและอุปนิสัยส่วนตัวของแต่ละบุคคล (Personal Characteristic of Attributes) ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้ หรือสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงผ่านกระบวนการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดได้จากพรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด หรือความถนัดเฉพาะตัว หรือจากประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลายมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน หรือจากการฝึกอบรม เพื่อพัฒนางานตามสายงานสมรรถนะต่าง ๆ และรวมไปถึงระดับของความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทัศน์ เพื่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กรนั้น

2. ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีความก้าวหน้า มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างหลากหลาย ทั้งด้านกายภาพและเอกภาพ มีการเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ แบบไร้พรมแดน และเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ทำให้การใช้ชีวิตสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา และเป็นการตอบสนองขององค์กรที่อยากจะพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

3. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งตัวของบุคคลจะแสดงออกเป็นวิธีคิดโดยการกลั่นกรองผ่านพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ในการทำงาน ที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคล และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานที่จำเป็นไปสู่ความเป็นเลิศทางสมรรถนะ อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่องค์การได้กำหนดเอาไว้ เพื่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทั้งเทคนิควิธีและกระบวนการทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้เข้ามาสู่การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

4. สมรรถนะด้านดิจิทัล หมายถึง ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเทคโนโลยีสารสนเทศนำไปติดต่อสื่อสาร การสร้าง

การเรียนรู้และการทำงานเป็นทีมใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อสามารถแก้ปัญหาและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ ด้วยความรับผิดชอบ และมีวิสัยทัศน์ รวมไปถึง สร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องในอนาคต

5. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง สมรรถนะที่เกิดขึ้นในตัวของผู้บริหารที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง และเกิดจากการปรับตัวให้ทันต่อยุคสมัย ประกอบด้วย

5.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน สามารถสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง แนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กำหนดนโยบายใหม่ ๆ และเป้าหมายตามสถานการณ์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ มีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ มีการปฏิบัติงานโดยยึดถือเป้าหมายหลักขององค์กรให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง มีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการ มีพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน

5.2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่ ใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก มีการวัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม มีการใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และจัดทำนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล

5.3 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยเพื่อบริหารสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงบประมาณ สามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ที่ทันสมัยเพื่อให้พร้อมในการใช้งาน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

5.4 ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน สามารถนำผลงานที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล สามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้ สามารถระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเบื้องต้นได้ สามารถปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและระบบการบริหารการศึกษา ผู้บริหารมีความริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กร โดยใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม อีกทั้งนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่

5.5 ด้านการสื่อสารและจูงใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งงานสั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ มีทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย ถ่ายทอดความคิดที่หลากหลาย สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ สามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี มีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประชุม บุคลากรในองค์กรสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่

6. สถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 500 เมตรขึ้นไป หรือตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาที่มีความสูงเฉลี่ยของจังหวัด หรือเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหุบเขา ระหว่างภูเขา ที่มีเส้นทางคมนาคมจากศาลากลางจังหวัดถึงที่ตั้งโรงเรียน ผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาความสูงเฉลี่ยมากกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 500 เมตรขึ้นไป หรือผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด ซึ่งมีความยากลำบากในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจาก สภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะและระยะทางการคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ข้อมูลนักเรียนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการศึกษาอื่น ๆ จำนวน 45 โรงเรียน

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

8. การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

8.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพปรากฏการณ์ ระดับความรู้ พฤติกรรม และเจตคติที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่จริงในปัจจุบันของของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามแนวทางการพัฒนา 5 ด้านของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

8.2 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 คาดการณ์หรือคาดหวังผลว่าควรจะมี ควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 5 ด้าน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลไปพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สามารถนำข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผู้วิจัยได้มีขอบเขตการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานและแนวทางการศึกษาตามลำดับ

1. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 1.1 ความหมายยุคดิจิทัล
 - 1.2 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 1.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 2.2 ความสำคัญของสมรรถนะ
 - 2.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 2.4 องค์ประกอบของสมรรถนะ
 - 2.5 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
3. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 3.1 ความหมายของสมรรถนะดิจิทัล
 - 3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารยุคดิจิทัล
4. รูปแบบการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI Modified)
5. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. สรุปกรอบแนวคิด

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ความหมายยุคดิจิทัล

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560, น. 3) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล หมายถึงยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลยุคที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นดิจิทัลด้วยรูปแบบและช่องทางได้อย่างง่ายและรวดเร็วในทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ

เสาวลักษณ์ พันธบุตร (2560, น. 163) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล เป็นสังคมในยุคนี้เป็นสังคมยุคดิจิทัลที่สื่อและเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต โลกถูกย่อขนาดให้เล็กลงไปด้วยเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วนั้น ส่งผลต่อวิธีการคิด ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ รวมถึงการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมในยุคดิจิทัล ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และทันเทคโนโลยี ประกอบกับสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงแปรผันอยู่ตลอดเวลา นั้น องค์กรต้องมีการพัฒนาด้านองค์ความรู้และการคิดวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่แสดงอยู่บนโลกออนไลน์ เพื่อนำมาสู่การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์การเจริญเติบโตของสังคมโลก

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561, น. 15) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคของอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารภาพวิดีโอหรือที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา

เพ็ญพิมล คงมนต์ (2561) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล คือ สังคมที่เป็นสังคมที่สื่อสารและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้คนในสังคมมีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและสืบค้นข้อมูล สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ คนร่วมสมัยในยุคดิจิทัลต้องมีการปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความรู้ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่งแล้วประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้การทำงานในอนาคตมีความประสบความสำเร็จ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล คือ ยุคของเทคโนโลยีเป็นยุคที่มีความฉลาดทางเทคโนโลยีจะทำให้สื่อและอุปกรณ์ สื่อสารและทำงานเองได้อย่างอัตโนมัติ ซึ่งเทคโนโลยี เมื่อเปรียบเทียบกับอดีต เทคโนโลยีเปรียบเสมือนอวัยวะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้แก่มนุษย์ เทคโนโลยีเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ช่วยคำนวณ ประมวลผล ทำให้มนุษย์มีอวัยวะที่เป็นเครื่องมือแต่ไม่มีสมองเป็นของตัวเอง ในยุค 4.0 เทคโนโลยีถูกนำมาใช้พร้อมกับพัฒนาต่อยอด เพื่อลดบทบาทในการใช้ทรัพยากรของมนุษย์และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ในการใช้ความคิด เพื่อข้ามขีดจำกัดสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยจะใช้ชื่อยุคนี้ว่าเป็นยุค Machine to-Machine

มนัญญา พัฒนาประดิษฐ์ (2560, น. 36) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล คือยุคที่เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่มีความก้าวหน้า และเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคม เช่น ด้านธุรกิจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการศึกษา เป็นเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต และเป็นตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนรุ่นใหม่ในสังคม เป็นช่วงเวลาที่วิวัฒนาการของเทคโนโลยีเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และช่วยให้การดำเนินชีวิตประจำวันของมีความสะดวกสบายมากขึ้นจนส่งผลให้วิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ และการศึกษาเปลี่ยนไปทำให้เกิดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัลเข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาแนวทาง และวิธีการจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสื่อดิจิทัล และตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพ

กัญญารัตน์ สุขแสน (2563, น. 16) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ในการสื่อสารที่มีอยู่ในสังคมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วแบบไร้สาย สามารถใช้ได้ทุกที่และทุกเวลา เช่น ข่าวสาร ภาพ หรือวิดีโอการใช้ข้อมูลที่เชื่อมโยงถึง Connect เข้าหากันได้ ทำให้ยุคนี้การทำงานกลายเป็นดิจิทัลมากขึ้น โดยมีเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการทำงานเกือบทุกขั้นตอน และช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งผลให้การทำงานไม่จำกัดอยู่แต่ภายในออฟฟิศดังที่เคยเป็นมา

สรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีความก้าวหน้า มีการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลอย่างหลากหลาย ทั้งด้านกายภาพและเอกภาพ มีการเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ แบบไร้พรมแดน และเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยนข้อมูลรวมถึงติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วทุกที่ และทุกเวลา ทำให้การใช้ชีวิตสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา และเป็นการตอบสนองขององค์กรที่อยากจะพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ภคพร เลิกนอก (2563, น. 165) การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การนำสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงนวัตกรรมต่าง ๆ มาประยุกต์ปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา อำนวยความสะดวกในด้านของการบริหารทางสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้มีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้เรียน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล มีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ และนวัตกรรมมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเรียนการสอนของครูให้ทันต่อยุคทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล มีการจัดทำและวางระบบข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ทั้งทางด้าน งานบัญชี งานการเงินและพัสดุให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถทำการตรวจสอบผล ติดตามและประเมินผลได้ เพื่อนำมาซึ่งความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ สนับสนุนงบประมาณในการจัดการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น จัดสรรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารงาน ความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียน

3. ด้านการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล มีการสร้างฐานและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ เพื่อใช้ประกอบในการบรรจุแต่งตั้ง สรรหาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบสามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส รวมไปถึงการพัฒนา ส่งเสริมบุคคลากรมีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. ด้านการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงานด้านธุรการในทุก ๆ กระบวนการ มีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพื่อการประชาสัมพันธ์งานเกี่ยวกับการศึกษา การดำเนินงานของสถานศึกษาให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเข้าถึงได้ข้อมูลข่าวสารได้ง่าย รวมถึงมีความหลากหลายน่าสนใจ

มลฤดี เฟื่องสง่า (2566, น. 167) ได้อธิบายถึงการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการยกระดับให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ผู้เรียน ผู้ปกครองรวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีฐานข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้ การบริการของสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

สุจรรยา ขาวสกุล, ชีระ รุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ (2560, น. 140) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการวางแผนการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความสามารถในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงมีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหาร และการจัดการความรู้ในงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

มีภาวะผู้นำ มีความรู้ ความเข้าใจ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ สามารถที่จะเลือกใช้ในการการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า เพียงพอต่อการใช้งาน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงถึงศักยภาพทางด้านการบริหารงาน จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มี ความทันสมัย แพลกใหม่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาครูและ บุคลากรให้ใช้วิธีสอนที่สร้างความท้าทาย มีการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาช่วยในการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ เป็นการเตรียมผู้เรียนให้ พร้อมเพื่อใช้ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง และเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ สร้างคนคุณภาพที่เป็น คนดีและมีคุณธรรม สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างมีความสุข

ัญญาภรณ์ นาจำปา (2564, น. 6) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัลไว้ว่า คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณลักษณะ พฤติกรรมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนที่ตอบสนองต่อการ จัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา คุณลักษณะของการบริหารการเรียนรู้ในการกำหนดหลักสูตร การเรียนรู้และการวัดประเมินผล และคุณลักษณะของการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนในการบริหารจัดการสถานศึกษา

พระราชวุธ ปัญญาวิชโน (2560, น. 8) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้มีความ ทันสมัย อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

ลินดา สุนทรวิภาต (2567, น. 39) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (school administration in digital era) หมายถึง กระบวนการที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนในสถานศึกษาและ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความทันสมัย อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ สถานศึกษา การนำเทคโนโลยีและสื่อสารเข้าสูการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สามารถทำให้การเรียนรู้ และการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยให้กับการเรียนรู้และ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเทคโนโลยีและสื่อสาร เพื่อทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและมีคุณค่าสูงสุดสำหรับการศึกษาในยุคดิจิทัล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายของ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้มีความ ทันสมัย อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การบริหารสถานศึกษาต้องอาศัยผู้บริหารที่มีลักษณะที่มีความทันสมัยและก้าวหน้ายุคดิจิทัล มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไว้ดังนี้

จินฉัตร ปะโคทั้ง (2561, น. 218-221) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีผลต่อการใช้อำนาจผู้นำด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเรียนรู้เข้าใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ของสถานศึกษาให้มีชัดเจนว่าต้องการพัฒนาไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง
2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถเข้าถึงและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ (hardware) ซอฟต์แวร์ (software) เน็ตเวิร์ก (network) และเครือข่ายไร้สายรูปแบบต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ครูบุคลากร และนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ
3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) อย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้ตลอดเวลา
4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นอย่างดีที่สามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครู บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) ของสถานศึกษา สนับสนุนให้ทั้งครู บุคลากรทุกคนและนักเรียนสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายของรัฐอย่างถูกต้องเหมาะสม

สุพัตรา สุวรรณเพชร (2566, น. 13) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. มิวทัศน์ทัศน์ด้านดิจิทัล (Digital Vision) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ และสื่อสารวิสัยทัศน์ ที่แสดงถึงการมีเป้าหมายร่วมกันทั้งองค์กร สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์ พ้องทั้งแบ่งปันข้อมูล พัฒนาและสร้างนวัตกรรมการบริหารนวัตกรรมการด้านเรียนรู้ บูรณาการอย่างสร้างสรรค์

2. ความสามารถในการใช้เครื่องมือ (Tools & Technologies) ส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากร ให้มีความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และมีกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้นสำหรับทักษะ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียน การปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์องค์กร

3. บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน (Management Infrastructure) ส่งเสริมให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ hardware, software, network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูอาจารย์บุคลากร และนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

4. สร้างภาพลักษณ์ (Branding) ตัวชี้วัดสำคัญอีกประการหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลที่ขาดไม่ได้เลย การสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้ผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในยุคปัจจุบัน และในอนาคต ได้เกิดความมั่นใจ ไว้วางใจในการผลิต ของสถานศึกษา

5. พัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Development Professional) ความเป็นมืออาชีพส่งผล ต่อการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต เพราะผู้บริหารมืออาชีพย่อมส่งเสริม สนับสนุน นำพาองค์กร สู่ความเป็นมืออาชีพได้ พัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ สร้างสรรค์ผลงานในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. สร้างวัฒนธรรมองค์กรสมัยใหม่ (Modern Corporate Culture) ในโลกของดิจิทัล ในการพัฒนาด้านพฤติกรรมองค์กรควรยึดมั่นในความถูกต้อง ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมทั้งใช้ สารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างฐานข้อมูลเพื่อประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษา และประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องแม่นยำ

7. เป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) ผู้บริหารควรทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ไม่กลัวที่จะใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และกล้าที่จะทดลอง

8. สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ให้การส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์ บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา นำความรู้ ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ศาสตราจารย์ (2565) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงความสามารถทางด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังนียมองค์ประกอบในแต่ละด้านต่อไปนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อที่ตอบสนองต่อนโยบาย ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และบริหารจัดการข้อมูลสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ด้านการสื่อสาร เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการบริหารจัดการผ่านสื่อและสังคมออนไลน์

3. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เป็นคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการเรียนรู้และเข้าถึงนโยบายอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือดิจิทัล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู

4. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล เป็นคุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี รู้คุณค่าการใช้เทคโนโลยีที่มีต่อสังคม ตระหนักถึง คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบ และกฎหมายหมายของสังคม

จากการศึกษาผู้วิจัยได้สรุป คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์และการบริหารจัดการองค์กรดิจิทัล ด้านการสื่อสารด้านดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการสื่อเพื่อเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะดังกล่าวเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของสมรรถนะ

การนิยามความหมายและการให้ความหมาย ของคำว่า สมรรถนะ โดยจากการสืบค้น มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามและความหมายไว้ ดังนี้

Dubois & Rothwell (2004, p. 16) ได้กล่าวว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะที่ ทุกคนมีและ ใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดัน ให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบความคิดและ วิธีการคิด ความรู้สึก และการกระทำ

Rothwell (2007, p. 8) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ลักษณะเด่นของ ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ทักษะ บทบาททางสังคม องค์ความรู้ ซึ่งทำให้เกิดผลการ ปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม

O'Hagan (1996, pp. 4-5) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงความรู้ ทักษะ และค่านิยม ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการฝึกอบรมและการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้และทักษะจะเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุดและสามารถฝึกอบรมและพัฒนาได้ง่ายกว่าการสร้างค่านิยม อย่างไรก็ตามแม้ว่า ค่านิยม หรือทัศนคติที่จะทำการปลูกฝังหรือสร้างขึ้นได้ยากกว่าการฝึกอบรมความรู้ และทักษะ แต่ทั้งหมดก็เป็นพื้นฐานของการเพิ่มพูนและพัฒนาสมรรถนะ

เกรียงไกร แสนสุข (2564, น. 20) ได้กล่าวถึงความหมาย ของคำว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถในด้านคุณลักษณะความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ มโนทัศน์และ แรงจูงใจในการทำงาน ผสมผสานกันจนทำให้บุคคลนั้น สามารถสร้างผลงาน ส่งผลให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ที่ต้องการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รัชนิกร แสงสว่าง (2564, น. 28) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของ พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงาน เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานองค์กร หรือสามารถสร้างผลงานในองค์กรได้อย่างโดดเด่น และสร้างความแตกต่างจากคนอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่กำหนดในตำแหน่งงานนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, น. 2) ได้นิยามศัพท์ สมรรถนะว่า สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็น คุณลักษณะร่วมของข้าราชการ พลเรือนทั้งระบบ เพื่อเป็นการหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยสมรรถนะ หลักในภาคราชการพลเรือน ประกอบด้วย 1) การมุ่งสัมฤทธิ์ 2) บริการที่ดี 3) การสั่งสมความ เชื่อวางอยู่ในงานอาชีพ 4) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม และ 5) การทำงานเป็นทีม

ขวัญใจ แซ่ไคว้ (2564, น. 30) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงความสามารถที่แต่ละบุคคลมี อยู่มีเพียงบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น ที่ปรากฏออกมาให้เห็นรู้และมีบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ปรากฏออกมา

หากมีเหตุการณ์หรือบางสิ่งบางอย่างมากระตุ้นก็จะแสดงสิ่งที่ซ่อนเร้นเอาไว้ออกมาและหากต้องการให้องค์การของตนเอง บรรลุผลสำเร็จนั้นต้องพัฒนาสมรรถนะของแต่ละบุคคลในองค์กรเป็นลำดับแรก จึงจะทำให้้องค์การประสบผลสำเร็จได้

ธวัชชัย แสนดาว (2565, น. 14) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ ทักษะทัศนคติความเชื่อ และอุปนิสัยของแต่ละบุคคล สามารถวัดหรือสังเกตได้จากพฤติกรรมการทำงานที่แสดงออกมาให้เห็น ซึ่งอาจจะเกิดได้จากพรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด หรือจากประสบการณ์ในการทำงาน หรือจากการฝึกอบรมและหมายถึงความถึงระดับของความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทศน์ เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในสถานศึกษา สมรรถนะจึงเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นกลุ่มพฤติกรรม ที่สถานศึกษาต้องการหรือคุณลักษณะของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ที่อยู่ภายใต้ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ จะแสดงออกมาเป็นการกระทำหรือพฤติกรรม ที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อัญชุลีภรณ์ คำภีระ (2564, น. 21) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานในตำแหน่งหนึ่ง ๆ และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปคือ สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาในการปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่รับมอบหมาย ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) ทักษะทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อและอุปนิสัยส่วนตัวของแต่ละบุคคล (Personal Characteristic of Attributes) ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้ หรือสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงผ่านกระบวนการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดได้จากพรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดหรือความถนัดเฉพาะตัว หรือจากประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลายมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน หรือจากการฝึกอบรม เพื่อพัฒนางานตามสายงานสมรรถนะต่าง ๆ และรวมไปถึงระดับของความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทศน์ เพื่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กรนั้น

ความสำคัญของสมรรถนะ

สมรรถนะถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการนำมาเป็นพื้นฐานในการจัดระบบงานหรือวางแผนทางการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรหลักขององค์กร ที่ค่อยเป็นแรงหนุนให้องค์กรเกิดการพัฒนา เพราะฉะนั้นต้องกำหนดสมรรถนะให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรและนำมาใช้กับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้มี

ประสิทธิภาพ สมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลขององค์กร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ ของสมรรถนะไว้ดังนี้

Sydanmaanlakka (2002, pp. 1-6 อ้างถึงใน ญฐนิชา เขียวอ่อน, 2565, น. 13) กล่าวถึงความสำคัญของสมรรถนะไว้ว่า ความสำคัญของแนวคิดสมรรถนะและการพัฒนาสมรรถนะว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากองค์กรต้องมีการปรับปรุง มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การดำเนินงานขององค์กรจึงขึ้นกับสมรรถนะขององค์กร ผ่านแนวคิดการบริหารงานที่จะต้องเน้นการบริหารสมรรถนะ จึงเป็นการสร้างสมรรถนะขององค์กร ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการกำหนดสมรรถนะของบุคคล สมรรถนะของทีมงานแล้วรวมเป็น สมรรถนะขององค์กรนั้น คือสมรรถนะของบุคคลที่จะสอดคล้องกับสมรรถนะขององค์กร สมรรถนะในที่นี้หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ ประสบการณ์และคุณลักษณะ โดยคำนึงถึงข้อมูลสารสนเทศ กระบวนการดำเนินงานขององค์กร วัฒนธรรมและรูปแบบการปฏิบัติงาน การบริหารสมรรถนะจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หากบุคลากรแต่ละคนมีเป้าหมายเชิงการแข่งขันร่วมกัน มีผลประโยชน์ร่วมกันในการปฏิบัติงาน จะนำไปสู่การกำหนดเป็นสมรรถนะ ซึ่งเป็นความสามารถที่จะทำงานนั้นให้เกิดผลสำเร็จ บุคคลต้องมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติ มีประสบการณ์ และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย ขององค์กร โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมจะทำให้เกิดการ พัฒนาและเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นในบุคคลบุคคลและองค์กร จึงเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาจากการปฏิบัติงานที่มีเป้าหมายหลักในการพัฒนา สมรรถนะหรือการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, น. 98) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของสมรรถนะ ไว้ว่า สมรรถนะหรือ Competency มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กร สมรรถนะมีประโยชน์ต่อตัวผู้ปฏิบัติงาน ต่อการบริหารงานบุคคลโดยรวม และต่อตัวองค์กรหรือหน่วยงาน ดังนี้

1. ช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งทักษะ ความรู้ และความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กร
2. ใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรม และพัฒนาวิชาชีพแก่พนักงานในองค์กร
3. ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (KPIs) บรรลุเป้าหมายเพราะสมรรถนะเป็นตัวบ่งชี้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดหลักแล้วจะต้องใช้สมรรถนะตัวใด
4. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใดและควรพัฒนาในเรื่องใด ตลอดจนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

สมรรถนะ (competency) จึงเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ องค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะ

เป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ยังได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและถูกต้องตามแนวทาง เพื่อให้เกิดความชำนาญ เชี่ยวชาญในสายสมรรถนะนั้น ๆ สู่การเป็นสมรรถนะที่ยั่งยืนและคงทน

เอนกลาภ สุทธินันท์ (2548) กล่าวถึง สมรรถนะว่า สมรรถนะมีทั้งส่วนที่เหมือนและมีทั้งส่วนที่แตกต่างจากความสามารถทั่วไป คือ ในส่วนที่เหมือนประกอบไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทักษะความชำนาญในการทำงาน แต่ในส่วนที่แตกต่างกันทำให้เห็นข้อแตกต่าง คือ ศักยภาพส่วนบุคคล อุปกรณ์เครื่องมือที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อำนาจการตัดสินใจที่เหมาะสมที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุผลงานตามเป้าหมาย ดังนั้น เหตุผลที่ต้องมีการกำหนดสมรรถนะในการทำงานก็คือ

1. สมรรถนะคือคุณสมบัติที่สำคัญที่ทำให้บุคคลในแต่ละตำแหน่งงานสามารถทำงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ
2. เป็นแนวทางการคัดเลือกพัฒนาโยกย้ายบุคลากร
3. เป็นแนวทางการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน
4. ประเมินผลงานพนักงานอย่างเป็นธรรม
5. ป้องกันความสูญเสียที่จะเกิดจากการทำงาน
6. สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ (2549, น. 64) กล่าวถึง ความสำคัญของสมรรถนะไว้ว่า ปัจจุบันนี้สมรรถนะมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรทุกประเภท กล่าวคือ ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กรได้รวมทั้งสามารถใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมขององค์กร และใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น ในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในองค์กร การพัฒนาฝึกอบรมด้านความถนัด การเลื่อนระดับปรับตำแหน่งงาน การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่งานการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการบริหารผลตอบแทน เป็นต้น มีการวิจัย พบว่า ในโลกของธุรกิจการพัฒนาค้นเพื่อให้ตามทันคู่แข่งขั้นต้องใช้เวลาพัฒนาถึง 7 ปี ในขณะที่การพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันใช้เวลาเพียง 1 ปีเท่านั้น ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานจะต้องเร่งดำเนินการเพื่อพัฒนาความสามารถขององค์กรให้เป็นตามยุคสมัย

ธีระ รุญเจริญ (2550, น. 71) กล่าวถึง ความสำคัญของสมรรถนะไว้ว่าจากการที่ สมรรถนะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในโลกปัจจุบันนี้เอง องค์กรทุกแห่งจึงต้องมีวิธียวัดหรือประเมินสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้วย ซึ่งวิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการทดสอบความรู้ แต่วิธีนี้ก็ยังไม่สามารถวัดได้อย่างแม่นยำ จึงต้องใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ เช่น ให้ทดลองปฏิบัติงานก่อน เพื่อตรวจสอบทักษะหรือความสามารถในงาน โดยอาจใช้สถานการณ์จำลองหรือให้ฝึก ในภาคสนามกรณีที่ให้ทดลองปฏิบัติงาน

ในระยะเวลาสั้น ๆ อาจจะใช้การเฝ้าติดตามดูหรือสังเกตพฤติกรรมในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยผู้สัมภาษณ์จะต้องมีทักษะหรือมีความชำนาญสูงในงานด้านนั้น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปถึงความสำคัญของสมรรถนะได้ว่า สมรรถนะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเป็นผู้บริหาร สมรรถนะมีความสำคัญในการบริหารงาน เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่เอื้อต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร องค์กรทุกแห่งจึงต้องมีวิสัยทัศน์ หรือประเมินสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้วย จึงช่วยให้การจัดการคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความรู้ ทักษะ และความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกมาที่เหมาะสมกับงาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ฝึกอบรมแก่พนักงานในองค์กร เป้าประสงค์เพื่อการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จตามความต้องการตามเป้าหมายของการพัฒนาในองค์กรอย่างแท้จริง สมรรถนะมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรทุกประเภท เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีมจะทำให้เกิดการพัฒนาและเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสิ่งใหม่ทางด้านการพัฒนา ระหว่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นในบุคคล ดังนั้นบุคคลและองค์กรจึงเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา จากการปฏิบัติงานที่มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาสมรรถนะหรือการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรนั้น

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ในการบริหารงานสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ รวมถึงมีทักษะ ศิลปะในการบริหารงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ จึงต้องอาศัย “สมรรถนะ” ด้านต่าง ๆ เข้ามามีส่วนในการพัฒนางาน จึงมีหลักการแนวคิดและที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะอย่างหลากหลาย ดังนี้

Spencer & Spencer. (2017, pp. 9–11 อ้างถึงใน พิมพ์ชนก ธวัชคำ, 2565, น. 21) ได้กำหนดคุณลักษณะของสมรรถนะของบุคคลที่อยู่ในเบื้องต้นและฝังแน่นเป็นแนวพฤติกรรม แนวความคิดที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 5 ลักษณะ (Characteristics)

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลหรือองค์ความรู้โดยเฉพาะเจาะจงที่บุคคลนั้น ๆ มีความรู้เป็นสมรรถนะที่ซับซ้อน ดังพบได้กับการวัดความรู้โดยการทดสอบบ่อยครั้ง ไม่สามารถพยากรณ์การทำงานได้ ทั้งนี้เป็นเพราะประการแรก การทดสอบเป็นการวัดความจำ ประการที่สอง เป็นการวัดค่าแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไร โดยไม่ได้วัดความสามารถในการใช้ความรู้นั้นเป็นพื้นฐาน ประการที่สาม การทดสอบความรู้เป็นเพียงการพยากรณ์ ความสามารถที่จะทำแต่ไม่ได้วัดว่า บุคคลนั้นจะลงมือทำ

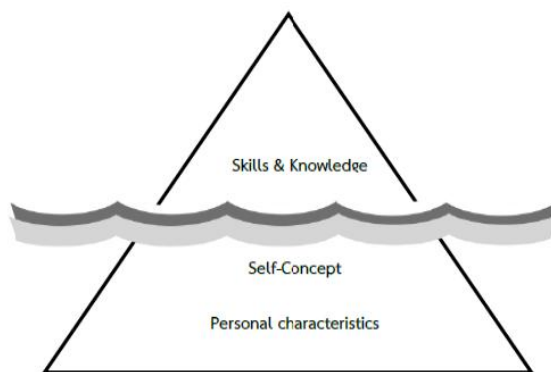
2. ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการทำงานที่ใช้ความสามารถทางร่างกาย เช่น หมอฟันสามารถใส่ฟันโดยไม่ทำให้คนไข้กังวลหรือความสามารถในกระบวนการทางความคิด (Mental or Cognitive) เช่น ความคิดในเชิงวิเคราะห์ความคิดรวบยอด (Conceptual Thinking) เป็นต้น

3. อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) หมายถึง ทศคติ (Attitudes) ค่านิยม (Values) หรือ จินตนาการ (Self-Concept) เช่น การที่เป็นคนที่เชื่อมั่นในตนเองสูง ก็จะเป็นคนที่เชื่อว่าตนเองสามารถทำในสิ่งที่มีประสิทธิภาพได้ในหลาย ๆ สถานการณ์ ส่วนค่านิยมเป็นแรงบันดาลใจให้แสดงพฤติกรรมที่สามารถพยากรณ์ล่วงหน้าได้ เช่น บุคคลที่มีค่านิยมเป็นผู้นำก็แสดงพฤติกรรมออกเป็นผู้นำดังนั้นเมื่อเขากล่าวถึงงานที่ทำก็จะมองไปว่างานนั้นควรจะดีกว่าเดิมอย่างไร

4. คุณลักษณะเฉพาะ (Traits) หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ (Physical) และลักษณะนิสัยของบุคคลที่ต้องแสดงออกต่อสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นรูปแบบอย่างนั้น ๆ สม่าเสมอ เช่น การมีปฏิกริยาที่รวดเร็วมีสายตาดูเป็นลักษณะทางร่างกายของนักบินหรือการมีความสามารถในการควบคุมตนเองและการมีความคิดริเริ่ม ทำให้มีความสามารถแก้ปัญหา ภายใต้ความกดดันต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสมรรถนะของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ

5. แรงจูงใจ (Motive) หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดคำนึงถึงหรือต้องการ ซึ่งเป็นแรงขับให้แสดงพฤติกรรมเป็นแรงจูงใจเป็นแรงส่งเสริมให้เลือกจะทำหรือแสดงพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการและเป็นสาเหตุที่ทำให้แต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน เช่น คนที่มีลักษณะมุ่งมั่นต่อความสำเร็จสูง (Achievement) ก็จะเป็นคนที่ตั้งเป้าหมายกับตนเองอย่างท้าทาย

Spencer & Spencer (1993 อ้างถึงใน ภัคจิรา ผาทอง, 2565) ได้อธิบายบุคลิกลักษณะของคน เปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำ (The Iceberg Model) โดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่เหนือน้ำ ซึ่งส่วนนี้ได้แก่ องค์ความรู้ หรือข้อมูลความรู้ ที่บุคคลมีในสาขาต่าง ๆ ที่เขาเรียนรู้มา และส่วนของทักษะ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญพิเศษในด้านต่าง ๆ เป็นส่วนที่สังเกตและพัฒนาได้ง่าย ส่วนที่อยู่ใต้น้ำเป็นส่วนที่มีปริมาณมากกว่า สังเกตและ พัฒนาได้ยากกว่า และเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่า กล่าวคือ การที่จะทำให้บุคคลเป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น บุคคลจำเป็นต้องมีแรงผลักดันเบื้องต้น หรือแรงกระตุ้น อุปนิสัย ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่เหมาะสม ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง The Iceberg Model of Competency

ที่มา: ภัคจิรา ผาทอง, 2565, น. 21

ส่วนที่อยู่เหนือน้ำสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ได้แก่

1. ทักษะ (Skills) หมายถึง สิ่งที่คุณรู้และสามารถทำได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน ทักษะการสื่อสารภาษา ทักษะในการขับรถ เป็นต้น

2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่คุณรู้และเข้าใจในหลักการ แนวคิดเฉพาะด้าน เช่น มีความรู้ด้านบัญชี มีความรู้ด้านการตลาด มีความรู้ด้านการเมือง มีความรู้ด้านเฉพาะทาง เป็นต้น ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ สามารถสังเกตเห็นได้ยาก ได้แก่

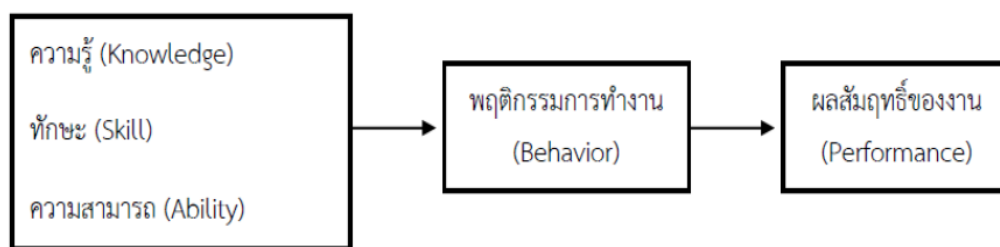
1. บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึง สิ่งที่คุณต้องการสื่อให้บุคคลอื่นในสังคมเห็นว่า ตัวเขามีบทบาทอย่างไรต่อสังคม เช่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น

2. ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง (Self-Image) หมายถึง ภาพพจน์ที่คุณมองตัวเองและรับรู้ตัวเองว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นผู้นำ เป็นผู้เชี่ยวชาญเป็นศิลปิน การเป็นผู้ประสานงาน เป็นต้น

3. อุปนิสัย (Traits) หมายถึง ลักษณะนิสัยใจคอของคุณที่เป็นพฤติกรรมถาวร เช่น เป็นนักกีฬาที่ดี เป็นคนใจเย็น เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และมีวินัยในตนเอง เป็นต้น

4. แรงกระตุ้น (Motive) หมายถึง พลังหรือแรงขับเคลื่อนที่เกิดจากภายในจิตใจของคุณ ที่จะส่งผลกระหนาบต่อการกระทำที่แสดงออกมา เช่น เป็นคนที่มีความต้องการผลสำเร็จ การกระทำสิ่งต่าง ๆ หรือหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ จึงออกมาในลักษณะของการมุ่งไปสู่ความสำเร็จตลอดเวลาหรือตามเป้าหมายที่วางไว้

การใช้สมรรถนะเป็นเครื่องมือในการบริหารงานบุคคล จึงเป็นกระบวนการในการดึงเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวของบุคคล (Human Talent) ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานหรือการทำงาน โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานหลากหลายงาน จะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของความสามารถเชิงสมรรถนะ

ที่มา: ภัคจิรา ผาทอง, 2565, น. 22

จากภาพ 2 อธิบายได้ดังนี้

ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และบุคลิกภาพ หมายถึง สิ่งที่เหมาะสมและหล่อหลอมเป็นลักษณะนิสัย ทักษะ แรงจูงใจ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลนั้น

พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การแสดงออกในการปฏิบัติงานในเชิงสร้างสรรค์หรือในเชิงลบซึ่งในความคาดหวังขององค์กรนั้นต้องการให้บุคคลแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์

ผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานบุคคล ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และเมื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ของงานหลาย ๆ งานก็จะส่งผลถึงความสำเร็จขององค์กร

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548, น. 22) กล่าวว่า แนวความคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) หรือความสามารถของบุคคลในองค์กรได้เริ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1960 จากการเสนอบทความทางวิชาการของ McClelland นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดี (Excellent Performer) ของบุคคลในองค์กรกับระดับ ทักษะ ความรู้ความสามารถโดยระบุว่าการวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถ แต่ควรใช้บุคคลที่มีความสามารถมากกว่าคะแนนทดสอบ (Test Scores) ต่อมาในปี ค.ศ. 1970 บริษัท McBer ซึ่ง McClelland เป็นผู้ดูแลได้รับการติดต่อจากองค์กร The US State Department ให้ช่วยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทน ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Foreign Service Information Officer: FSIOs) ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งก่อนหน้านั้นการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ FSIOs ใช้แบบทดสอบที่มุ่งทดสอบด้านทักษะที่คิดว่าจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าว แต่พบว่า ผู้ที่ทำคะแนนสอบได้ดีไม่ได้มีผลการปฏิบัติงานที่องค์กรต้องการ McClelland ได้พัฒนาเครื่องมือชนิดใหม่ในการคัดเลือกคนที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้ดีแทนข้อทดสอบแบบเก่า โดยใช้วิธีการประเมินที่ เรียกว่า Behavioral Event

Interview (BEI) เพื่อค้นหาลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานดี แล้วเปรียบเทียบกับผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์เฉลี่ย เพื่อหาพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แล้วเรียกพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีว่า สมรรถนะ

สมรรถนะ (competency) เป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาร่องการองค์กรต่าง ๆ จึงพยายามเอาสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนางานบริการหรือการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้มองเห็นกรอบความคิดและแนวความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับสมรรถนะ จึงจะกล่าวถึงความเป็นมาและความหมาย องค์ประกอบ ประเภทของสมรรถนะ การกำหนดสมรรถนะ การวัดสมรรถนะและการประยุกต์ใช้สมรรถนะ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะมีอยู่ด้วยกัน 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นส่วนที่สังเกตเห็นและสามารถพัฒนาได้ง่าย ได้แก่ องค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ส่วนที่สองเป็นส่วนที่สังเกตเห็นได้ยากและพัฒนาได้ยากกว่า ได้แก่ แรงกระตุ้น นิสัย ภาพลักษณ์ภายในและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาที่จะได้มาซึ่งสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพรวมถึงสมรรถนะนั้นต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

องค์ประกอบของสมรรถนะ

การที่สมรรถนะจะเริ่มต้นขึ้นได้ ต้องอาศัยทักษะ กระบวนการและองค์ประกอบหลากหลายด้านเข้าร่วมในการพัฒนาสมรรถนะนั้นให้มีความพร้อมและความสมบูรณ์ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ลักษณะขององค์ประกอบของสมรรถนะไว้ ดังนี้

Bryant & Poustie (2016 อ้างถึงใน รัชนิกร แสงสว่าง, 2564, น. 35) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ความรู้ (knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้และเข้าใจเป็นความรู้ด้านวิชาการ เป็นความรู้ที่อิงทฤษฎีมีหลักการ เช่น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ด้านการบริหาร แพทย์หรือหมอก็ต้องมีความรู้ด้านการรักษาคนไข้ หรือมีความเฉพาะทางในการรักษา เป็นต้น

2. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่เป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นนำความรู้ความสามารถนั้นไปใช้ได้ เช่น ผู้บริหารต้องมีทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี ยกตัวอย่าง เช่น ผู้บริหารต้องมีทักษะด้านการจัดการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น

3. เจตคติและค่านิยมที่เหมาะสม (Appropriate Attitude and Value) หมายถึง สิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงออกมาเป็นลักษณะด้านพฤติกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ความรู้และทักษะของบุคคลนั้นเป็นองค์ประกอบ ที่ทำให้คนมีความอดทนหรือเกิดความท้อถอยต่อการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (2558) ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ความรู้ในด้านของการกำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา เป็นต้น

2. ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) คือ เจตคติค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนหรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับเคลื่อน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายหรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

ทิพวัลย์ อ่างคำ (2561, น. 13) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge) ที่เกี่ยวกับงาน
2. ทักษะ (Skill) ที่ส่งเสริมในการทำงาน
3. อัตมโนทัศน์ (Self-concept) มีเจตคติที่ดีค่านิยมที่ดี
4. ลักษณะนิสัย (Trait) คุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่แสดงออกมา
5. แรงจูงใจ (Motivate) ที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมนำไปสู่ความสำเร็จ

จากองค์ประกอบของสมรรถนะที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สมรรถนะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ คุณลักษณะส่วนบุคคล (Appropriate Attitude and Value) ที่ทำให้บุคคลนั้น เกิดความต่างในการที่จะพัฒนาดตนเอง พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และทำงานนั้นเพื่อประสิทธิผลขององค์กร จนงานที่มอบให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย เพื่อแสดงถึงความโดดเด่นและความแตกต่างของบุคคลอย่างชัดเจน โดยสมรรถนะนี้อาจจะมาจากตัวของบุคคลเอง หรือเกิดจากการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลในองค์กรหรือนอกองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคคลนั้นมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

จากแนวคิดสมรรถนะซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินชีวิต ทำให้มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเอาแนวคิดในเรื่องสมรรถนะมาเข้าสู่การกระบวนการศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา โดยคาดหวังในอนาคตว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีสมรรถนะย่อมทำให้การบริหารงานในสถานศึกษามีความสำเร็จ และส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ธวัชชัย แสนดาว (2565, น. 14) ได้กล่าวถึง สมรรถนะของผู้บริหารเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ความชำนาญความสามารถ ทักษะคิดความเชื่อและอุปนิสัยของแต่ละบุคคล สามารถวัด หรือสังเกตได้จากพฤติกรรมการทำงานที่แสดงออกมา ให้เห็นซึ่งพรสวรรค์หรือการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในการศึกษา

สุจิตรา ยีหวังเจริญ (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ในการบริหารจัดการได้สำเร็จและบรรลุผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน

รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ (2556) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มของความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการทำงานที่มีอิทธิพล ทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ของงานและสถานศึกษา

อนันต์ พันนึก (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับ

จากความหมาย ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งตัวของบุคคลจะแสดงออกเป็นวิธีคิดโดยการกลั่นกรองผ่านพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ในการทำงาน ที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคล และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานที่จำเป็นไปสู่ความเป็นเลิศทางสมรรถนะ อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่า มาตรฐานที่องค์กรได้กำหนดเอาไว้ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทั้งเทคนิควิธีและกระบวนการทางการบริหารที่เหมาะสม

เพื่อนำมาสู่การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ความหมายของสมรรถนะดิจิทัล

จากการศึกษาความหมายสมรรถนะยุคดิจิทัลมีวิชาการหลายท่านวิชาการได้ให้ความหมายของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

University of Victoria (2018) ได้กล่าวว่า สมรรถนะดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติกิจกรรม ที่สามารถนำไปติดต่อสื่อสาร การสร้างการเรียนรู้และการทำงานเป็นทีมใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเป็นความรู้ความสามารถของตัวบุคคลที่นำเอาหลักการทฤษฎีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในขั้นตอนของการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กนก สุขมี (2566, น. 147) ได้กล่าวว่า สมรรถนะดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ทักษะ เจตคติ หรือคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียน การสอน การทำวิจัย การบริการ การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองหรือการประกอบอาชีพในอนาคต

จุฬารัตน์ บุชงก์ (2566, น. 74) ได้กล่าวว่า สมรรถนะด้านดิจิทัล หมายถึง ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเลือก วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ ด้วยความรับผิดชอบ และมีวิจารณญาณ รวมไปถึงสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง

จากความหมาย ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของสมรรถนะ ดิจิทัลได้ว่า สมรรถนะด้านดิจิทัล หมายถึง ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำไปติดต่อสื่อสาร การสร้างการเรียนรู้และการทำงานเป็นทีมใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อสามารถแก้ปัญหาและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ ด้วยความรับผิดชอบ และมีวิจารณญาณ รวมไปถึงสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องในอนาคต

องค์ประกอบและสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษา โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของนักวิชาการ ที่สอดคล้องกับขอบข่ายด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารในยุคดิจิทัลและนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้ จากการศึกษางานวิจัย

ของพรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ และชัชภูมิ สีชมภู (2565, น. 76) ได้กำหนดสมรรถนะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านวางกลยุทธ์ 3) ด้านศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง 4) ด้านสอนงานและมอบหมาย และ 5) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดศักดิ์ วิไลเกษม (2565) ได้กำหนดแนวทางการศึกษาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล 4) ด้านทักษะความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และยังมีงานวิจัยของ สุรวรา จรนิเทศสกุลชัย (2566) ได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ศึกษาไว้ 4 ด้าน เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหาร ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านการวางกลยุทธ์ 3) ด้านศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง และ 4) การสอนงานและการมอบหมายงาน รวมทั้งงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ แหวนเงิน (2565) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครูโดยทำการวิเคราะห์ ไว้ดังนี้ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง 3) ด้านการทำงานเป็นทีม และ 4) ด้านทักษะในยุคดิจิทัล และเมื่อทำการศึกษางานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ยังพบงานวิจัยที่มีความสอดคล้องคือ งานวิจัยของ นวพัฒน์ ชีวาล (2566, น. 169) ได้ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และได้กำหนดสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ดิจิทัล 2) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) ด้านการบริหารจัดการและนำองค์กรดิจิทัล 4) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล กับงานวิจัยของ เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564, น. 22) ได้กำหนดองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสร้างนวัตกรรม 2) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 4) ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร อีกทั้งยังพบว่า สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) 2) การใช้ดิจิทัล (Digital Skill/ICT Skill) 3) การแก้ไขปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล (Problem Solving Transformation) และ 4) การปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล (Adaptive Digital Transformation) ซึ่งเป็นข้อเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งยังมีงานวิจัยของ กิตติพงศ์ สมชอบ (2563) ได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) การใช้เครื่องมือดิจิทัล 2) การรู้และเข้าใจดิจิทัล 3) การสร้างสรรค์ และ 4) การเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างเครือข่าย ซึ่งเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ กิตติภูมิ เรืองแสน และสุภาวดี ลากเจริญ (2565) ได้กำหนดกรอบองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไว้ 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การทำงานเป็นทีม 2) การสื่อสารและ जुใจ 3) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 4) การใช้เทคโนโลยี 5) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และงานวิจัยของ สุจิตรา วันทอง (2567,

น. 900) ได้ศึกษาองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ 1) การรู้และเข้าใจดิจิทัล 2) การใช้ดิจิทัล 3) การแก้ปัญหาดิจิทัล 4) การปรับตัวยุคดิจิทัล 5) การมีจริยธรรมดิจิทัล อีกทั้งยังเชื่อมโยงและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด (2564) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่าองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การคิดเชิงระบบและการคิดเชิงสร้างสรรค์ 3) การสื่อสารและโน้มน้าว 4) การมีวิสัยทัศน์ 5) การทำงานเป็นทีม และ 6) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้หาข้อมูลเพิ่มเติมยังพบว่า มีงานวิจัยของ กัมพล เรืองสมบัติ และคณะ (2564, น. 43) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารยุคดิจิทัล 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล 3) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ และ 5) ด้านการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับงานวิจัยของ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565, น. 5) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ไว้ดังนี้ 1) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ 4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล 5) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 6) ด้านจรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล รวมทั้งงานวิจัยของ ภคพล ชันทอง (2566, น. 99) ได้ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ได้ระบุสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ 1) สมรรถนะในการสืบค้น 2) สมรรถนะการสร้างนวัตกรรม 3) สมรรถนะการสื่อสาร และ 4) สมรรถนะการใช้ดิจิทัล เพื่อให้ได้ซึ่งแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์สรณະผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สมรรถนะของผู้บริหาร ในการบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	พรทิพย์ ไชยพนธ์ (2565)	เทิดศักดิ์ วัลเลฆม และคณะ (2565)	สุรรา จรนิเทศกุลชัย (2566)	ชัชฎาภรณ์ แหวนเงิน (2565)	นพวัฒน์ ชัชวาล (2566)	เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564)	สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลฯ	กิตพงษ์ สมชอบ (2563)	กิตติภูมิ เรืองเสน (2564)	สุจิตรา วันทอง (2567)	เลาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด (2565)	กัมพล เรืองสมบัติ (2564)	สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565)	ภาคพล ชื่นทอง (2566)	ความถี่
1. ด้านวิสัยทัศน์	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓			7*
2. ด้านวางกลยุทธ์	✓		✓												2
3. ด้านศักยภาพเพื่อนำ การเปลี่ยนแปลง	✓														1
4. ด้านสอนงานและ มอบหมาย	✓		✓												2
5. ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล	✓				✓	✓	✓				✓		✓	✓	7*
6. ด้านภาวะผู้นำ		✓													1
7. ด้านความรู้ ความสามารถด้าน ดิจิทัล		✓			✓										2
8. ด้านทักษะความเป็น มืออาชีพด้านดิจิทัล		✓		✓								✓			3
9. ด้านการสร้าง วัฒนธรรมดิจิทัล		✓			✓							✓			3
10. ด้านการพัฒนา ตนเอง				✓											1
11. ด้านการทำงาน เป็นทีม				✓					✓		✓				3
12. ด้านการบริหาร จัดการและนำ องค์กรดิจิทัล					✓				✓				✓		3

ตาราง 1 (ต่อ)

สมรรถนะของผู้บริหาร ในการบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2565)	เทิดศักดิ์ วิไลเกษม และคณะ (2565)	สุวรา จรนิเทศกุลชัย (2566)	ชัชฎาภรณ์ แหวนเงิน (2565)	นพวัฒน์ ชัชวาล (2566)	เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564)	สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลฯ (2564)	กิตพงษ์ สมชอบ (2563)	กิตติภูมิ เรืองเสน (2564)	สุจิตรา วันทอง (2567)	เสาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด (2565)	กัมพล เรืองสมบัติ (2564)	สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565)	ภคพล ชันทอง (2567)	ความถี่
13. การสร้างสรรค์ นวัตกรรม					✓				✓				✓	✓	4*
14. ด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์					✓	✓	✓	✓	✓		✓				5*
15. ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร					✓	✓			✓						3
16. ด้านการเข้าใจ ดิจิทัล						✓	✓			✓					3
17. ด้านการใช้ เครื่องมือดิจิทัล								✓		✓					2
18. ด้านการเข้าถึง เทคโนโลยีดิจิทัล และการสร้าง เครือข่าย								✓							1
19. ด้านการสื่อสาร และจูงใจ									✓		✓		✓	✓	4*
20. ด้านการแก้ปัญหา ดิจิทัล										✓					2
21. ด้านการปรับตัว ยุคดิจิทัล										✓					1
22. ด้านการมีจริยธรรม ดิจิทัล										✓			✓		2

ตาราง 1 (ต่อ)

สมรรถนะของผู้บริหาร ในการบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2565) เทิดศักดิ์ วิไลเกษม และคณะ (2565) สุวรา จรินทร์เทศกุลชัย (2566) ชัยฎาภรณ์ แทวนเงิน (2565) นวัพนันท์ ชีवाल (2566) เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564) สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลฯ (2564) กิตพงศ์ สมชอบ (2563) กิตติภูมิ เรืองเสน (2564) สุจิตรา วันทอง (2567) เสาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด (2565) กัมพล เรืองสมบัติ (2564) สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565) ภคพล ชันทอง (2567) ความถี่
23. ด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์	√

จากการศึกษางานวิจัยและทำการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาทำการศึกษาอยู่หลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งมีประเด็นการศึกษาทั้งหมด 27 ประเด็นการศึกษา ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การเลือกสมรรถนะผู้บริหารศึกษาในยุคดิจิทัล ที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของค่าความถี่สูงสุด ซึ่งได้ค่าความถี่ ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป นำมากำหนดในการศึกษาวิจัย ดังนั้นตัวแปรที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีความสอดคล้องกัน และรวมไปถึงองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารในยุคดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและม้งานวิจัยอื่นที่สนับสนุน ทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวทางการวิจัยในเรื่องของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราย เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล
2. ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

3. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
4. ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล
5. ด้านการสื่อสารและจูงใจ

ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2565) ได้กล่าวว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ระบุว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทาง ภารกิจและเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน ความสามารถในการสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์

เสาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด (2564, น. 15) ได้กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนด ทิศทาง แนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กำหนดนโยบายใหม่ ๆ และเป้าหมายตามสถานการณ์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ และสามารถปฏิบัติได้จริง มีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ มีการปฏิบัติงานโดยยึดถือเป้าหมายหลักขององค์กรให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง มีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการ

ณัฐกฤตา กันทาใจ (2565, น. 48) ได้กล่าวว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายถอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวพัฒนาตนเองและสร้างนวัตกรรม เพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

สุชญา โกมลวานิช (2563, น. 16) ได้กล่าวว่า ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมของที่แสดงออกถึงการดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม

สรุปได้ว่า ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน สามารถสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้น การปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ มีความสามารถในการกำหนดทิศทาง แนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กำหนดนโยบายใหม่ ๆ และเป้าหมายตามสถานการณ์ สอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์ของประเทศ มีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ มีการปฏิบัติงานโดยยึดถือเป้าหมายหลักขององค์กรให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง มีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการพัฒนา และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้

ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564, น. 37) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผลของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก มีการวัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนที่หลากหลายด้วยนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านนวัตกรรมกับชุมชน เห็นความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม สร้างค่านิยมด้านนวัตกรรมให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในสถานศึกษา การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในองค์กรสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องนวัตกรรมใหม่ ๆ สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมด้านการสื่อสาร สร้างความร่วมมือกับชุมชน/ผู้ปกครอง ในการจัดอบรมการเรียนการสอนด้านนวัตกรรม กำหนดนโยบายให้มีการสร้างนวัตกรรมขึ้นมา กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างนวัตกรรมที่ชัดเจน สร้างนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย กระตุ้นให้บุคลากรเรียนรู้การสร้างนวัตกรรม สนับสนุนให้ครูใช้ ICT ในการเรียนการสอนตลอดเวลา ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรม การใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลกิจกรรมการเรียนรู้ทุกรายวิชา

กิตติพงศ์ สมชอบ (2563, น. 5-6) ได้กล่าวว่า ด้านการสร้างสรรค่นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่

ชนิษฐา แก้วละมุล (2564, น. 7) ได้กล่าวว่า ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึงเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวของบุคคลแต่ละคน สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคม มีแนวคิดและเทคนิคใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ มีความคิดและสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงาน มีวิธีปฏิบัติงานที่ดีหรือเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเชื่อมั่นในสัญชาตญาณของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นในสัญชาตญาณของตนเอง สามารถนำมาใช้แก้ไขปัญหาให้สำเร็จ มีการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อบริหารจัดการกับความซับซ้อนทางสังคม มีความสามารถในการคิดได้หลายทิศทางและคิดได้กว้างไกล ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู

และบุคลากรสร้างสรรค์นวัตกรรมสิ่งใหม่ ๆ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และจัดทำนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

สรุปได้ว่า ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่ ใช้นวัตกรรมเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก มีการวัดและประเมินผลการใช้นวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม มีการใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และจัดทำนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล

ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

สุนันทา กุศลประเสริฐ (2565, น. 5) ได้กล่าวว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยมีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมพื้นฐานในคอมพิวเตอร์ สื่อดิจิทัล รวมถึงการติดต่อสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์

สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562, น. 30) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง บุคคลมีสมรรถนะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้านดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลากหลาย และสามารถประยุกต์ใช้ในงานได้มากขึ้น ได้แก่ การประกอบอาชีพ การศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การดำเนินชีวิตประจำวัน

เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2564, น. 36) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไว้ว่า หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้มีประสิทธิภาพดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ ICT ในการทำวิจัยเพื่อบริหารสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงบประมาณจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วสนับสนุนครูให้เข้าอบรมและศึกษาดูงานด้านการใช้ ICT ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ วัดและประเมินผลการใช้ ICT ของครูในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยด้านสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่รวดเร็ว การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลได้อย่างมีระบบ วางแผนการใช้

ICT ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงกฎหมาย และคุณธรรมจริยธรรมจัดให้มีระบบการบำรุงรักษา และการดูแลความมั่นคงปลอดภัยของระบบ ICT สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการนำวิเทศน์มาใช้ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการให้บริการแก่ชุมชนสร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ

สรุปได้ว่า ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยเพื่อบริหารสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการบริหารงบประมาณจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ที่ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล

สุนันทา กุศลประเสริฐ (2565, น. 5) ได้กล่าวว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน พร้อมทั้งนำผลงานที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล สามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้อย่างชาญฉลาด สามารถระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเบื้องต้นได้ สามารถปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและระบบการบริหารการศึกษา

พรณิศา ชันเพชร (2565, น. 7) ได้กล่าวว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโตให้องค์กรโดยใช้เทคโนโลยีทั้งองค์กร เป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมครูใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม มีการจัดการได้อย่างสอดคล้องกับยุคดิจิทัล

กิตติพงศ์ สมชอบ (2563, น. 6) ได้กล่าวว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ทักษะและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่

สรุปได้ว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน สามารถนำผลงานที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล สามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมได้ สามารถระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเบื้องต้นได้ สามารถปรับปรุง

ข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และระบบการบริหารการศึกษา ผู้บริหารมีความริเริ่มและสร้างความเจริญเติบโต ให้องค์กรโดยใช้ เทคโนโลยีทั้งองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริม ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม อีกทั้งนำข้อมูลมาสร้าง สารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่

ด้านการสื่อสารและจิตใจ

สุนันทา กุศลประเสริฐ (2565, น. 6) ได้กล่าวถึงความหมาย ด้านการสื่อสารและจิตใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ รวมถึงแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศและ เนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม ทำงานร่วมกับบุคคลที่มีบริบทสังคมที่หลากหลาย บนโลกดิจิทัล โดยร่วมประชุมด้านดิจิทัลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรนำเอาเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุชนา โกมลวนิช (2563, น. 16) ได้กล่าวถึง ความหมายด้านการสื่อสาร ว่า พฤติกรรม ของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาดตนเอง และสร้างนวัตกรรม

สาคร มหาหิงค์ (2563, น. 71) ได้กล่าวว่า ด้านการสื่อสาร หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกมาด้วยการบริหารจัดการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างองค์กร ด้วยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ประสานชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ใช้เว็บไซต์ในการติดต่อ ประสานงานใช้กลุ่มไลน์ในการสั่งการภายในองค์กรมีทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย ถ่ายทอดความคิดที่หลากหลายมีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจะ ประชุม บุคลากรในองค์กรสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่

สรุปได้ว่า ด้านการสื่อสารและจิตใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ สั่งงานสั่งการภายในองค์กรผ่านสื่อ ออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ มีทักษะการสื่อสารที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายถ่ายทอดความคิดที่หลากหลาย สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อ การเรียนรู้ สามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาดตนเอง และสร้างนวัตกรรม

ด้วยเทคโนโลยี มีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจะประชุมบุคลากรในองค์กร สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่

รูปแบบการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI Modified)

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 33-38) ได้กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีประโยชน์อย่างมากในการทำให้การวางแผนมีทิศทางความเป็นไปได้และมีโอกาสเกิดสัมฤทธิ์ผล ตามที่มุ่งหวัง นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม เป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณ และสามารถตรวจสอบได้ มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$(PNI_{\text{modified}}) = (I-D)/D$$

โดยที่ PNI (Priority Needs Index) หมายถึง ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น D = Degree of Success หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือสภาพที่เป็นอยู่จริง และ I = Importance หมายถึง ระดับความสำคัญหรือระดับความคาดหวังหรือสภาพที่ควรจะเป็น ในปัจจุบัน นอกจากนั้นจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากค่า PNI modified โดยเรียงลำดับจากค่ามากไปหาค่าน้อย

วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งตัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคาดหวัง (I) และค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ (D) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง ความคาดหวัง (I) และความพึงพอใจ (D) ด้วยน้ำหนักความสำคัญของความคาดหวัง (I) เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นจากการคำนวณ

วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2558) เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I – D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องว่างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของความพึงพอใจเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่ความคาดหวังของกลุ่มสำหรับการสำรวจครั้งนี้ ใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนี จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบ Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และในกรณีที่ค่า PNI_{modified} เท่ากันจะพิจารณาจากค่า PNI ประกอบ

$$MDF = I - D$$

$$PNI = (I - D) \times I$$

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

ศิริพร อาจปึกษา (2557, น. 17) ได้กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหาความต้องการที่แท้จริง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งยังช่วยสำรวจปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงาน

อมรรัตน์ ดอนพิลา (2566, น. 47) ได้กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการระบุและวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ จากนั้นนำผลลัพธ์มาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการที่แท้จริง

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตั้งอยู่ที่บ้านร่องศาลา ถนนพหลโยธิน ตำบลดงมะดะ อำเภอมะลาว จังหวัดเชียงราย รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 577 หมู่บ้าน 39 ตำบล 29 องค์การบริหารส่วนตำบล 17 เทศบาลตำบล 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมะลาว อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอมะสรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงประมาณร้อยละ 60 พื้นที่ในเขตบริการ 4,408 ตารางกิโลเมตร

โครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งเป็น 9 กลุ่มและ 1 หน่วย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2567) ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
5. กลุ่มบริหารงานบุคคล
6. กลุ่มกฎหมายและคดี
7. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

8. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
9. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
10. หน่วยตรวจสอบภายใน

ภารกิจ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นส่วนราชการ จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 34 ที่บัญญัติให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ประกอบด้วย

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และภายในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย ในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2567, หน้า 1)

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดและจำนวนนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2567) ดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 145 โรงเรียน
- 2 จำนวนนักเรียน 23,009 คน
- 3 โรงเรียนขนาดเล็ก 69 โรงเรียน
4. โรงเรียนขนาดกลาง 66 โรงเรียน
- 5 โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2566)

ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนแยกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน/ขนาด			
		จำนวน	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1	ป่าแดด	7	2	5	0
2	พาน	33	20	12	1
3	แม่ลาว	13	9	4	0
4	แม่สรวย	51	19	28	4
5	เวียงป่าเป้า	37	1	17	1

ตาราง 3 แสดงจำนวนข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา

ที่	ประเภท/ตำแหน่ง	จำนวน
1	ผู้บริหาร	132
2	ข้าราชการครู	1,349
3	พนักงานราชการ	63
4	ลูกจ้างประจำ	25
5	ลูกจ้างชั่วคราว	254

ทิศทางการบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 นำสู่การปฏิบัติในการจัดทำแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์กลยุทธ์ เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“องค์กรคุณธรรม นำสู่คุณภาพ”

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาองค์กร
4. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย และสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)
7. ส่งเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษา ที่เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สู่การปฏิบัติ
2. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามศักยภาพ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นเลิศ

3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาตอบสนองทิศทางการพัฒนาองค์กร

4. สถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัย โดยจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ผู้เรียนได้รับโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมให้แก่ประชากรวัยเรียน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพด้วยนวัตกรรม ตามหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา สู่วิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างความเข้มแข็งและความปลอดภัยในสถานศึกษา

จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1. ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

2. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมและประชาธิปไตย

3. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย

4. ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

5. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6. จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)

7. จัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

8. เสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา

9. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อมูลโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายและโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษโรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาที่มีความสูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 500 เมตรขึ้นไป หรือตั้งอยู่ในพื้นที่เนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด หรือเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหุบเขา ระหว่างภูเขา ที่มีเส้นทางคมนาคมจากศาลากลางจังหวัดถึง ที่ตั้งโรงเรียนผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาความสูงเฉลี่ยมากกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 500 เมตรขึ้นไป หรือผ่านเนินเขา ภูเขา เทือกเขาสูงกว่าความสูงเฉลี่ยของจังหวัด ซึ่งมีความยากลำบากในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจาก สภาพภูมิศาสตร์ ลักษณะและระยะทางการคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ข้อมูลนักเรียนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการศึกษาอื่น ๆ

ในปัจจุบันมีโรงเรียนในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนพื้นที่ลักษณะพิเศษ จำนวน 45 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2567) (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2567) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 4 แสดงจำนวนสถานศึกษาที่ตั้งบนพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	บ้านแม่ตาแมว	แม่สรวย	1	4	5
2	บ้านแม่ฝักแหละ	แม่สรวย	1	16	17
3	บ้านปางหลวง	แม่สรวย	1	4	5
4	บ้านปางหก	แม่สรวย	1	3	4
5	ห้วยน้ำขุนวิทยา	แม่สรวย	1	36	37
6	บ้านห้วยมะแกง	แม่สรวย	1	8	9
7	บ้านห้วยสะลักวิทยา	แม่สรวย	1	11	12
8	บ้านห้วยหญ้าไซ	แม่สรวย	1	19	20
9	บ้านแม่ตาช้าง	แม่สรวย	1	9	10
10	บ้านหนองผำ	แม่สรวย	1	7	8
11	บ้านปางอ้อย	แม่สรวย	1	3	4
12	บ้านใหม่แม่ยางมื่น	แม่สรวย	1	11	12
13	เวียงผาวิทยา	แม่สรวย	1	28	29

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม
14	บ้านวาวี	แม่สรวย	1	27	28
15	บ้านมังกาล่า	แม่สรวย	1	10	11
16	บ้านเลาลี	แม่สรวย	1	11	12
17	บ้านปางกั่ว (ศุภสิทธิ์มหาคุณ)	แม่สรวย	1	7	8
18	บ้านแม่โฌงเข้า	แม่สรวย	1	5	6
19	ดอยเวียงวิทยา	แม่สรวย	1	7	8
20	โป่งกลางน้ำประชาสรรค์	แม่สรวย	1	22	23
21	บ้านขุนสรวย	แม่สรวย	1	6	7
22	บ้านห้วยไคร้	แม่สรวย	1	21	22
23	บ้านห้วยน้ำเย็น	แม่สรวย	1	16	17
24	บ้านห้วยกล้อ	แม่สรวย	1	5	6
25	บ้านผาแดงหลวง	แม่สรวย	1	3	4
26	บ้านทุ่งพร้าว (เพ็ชร์กิตติ์ค็อก)	แม่สรวย	1	16	17
27	บ้านแสนเจริญ	แม่สรวย	1	9	10
28	ชุมชนดอยช้าง	แม่สรวย	1	36	37
29	บ้านห้วยมะขาง	แม่สรวย	1	14	15
30	บ้านป่าเมี่ยงแม่พริก	แม่สรวย	1	3	4
31	บ้านทุ่งยาว	เวียงป่าเป้า	1	4	5
32	ปางมะหาดวิทยา	เวียงป่าเป้า	1	11	12
33	บ้านห้วยโป่ง	เวียงป่าเป้า	1	5	6
34	บ้านห้วยม่วง	เวียงป่าเป้า	1	8	9
35	บ้านเมืองน้อย (นิมมานเหมินทานุสรณ์)	เวียงป่าเป้า	1	7	8
36	บ้านขุนลาว	เวียงป่าเป้า	1	3	4
37	บ้านป่าตึง (วปป.)	เวียงป่าเป้า	1	6	7
38	บ้านห้วยหินลาดใน	เวียงป่าเป้า	1	4	5
39	แม่ตะละวิทยา	เวียงป่าเป้า	1	14	15
40	บ้านปางมะขามป้อม	เวียงป่าเป้า	1	4	5

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม
41	ดอยเวียงผาพิทยาศาสตร์	เวียงป่าเป้า	1	16	17
42	บ้านแม่ปงหลวง	เวียงป่าเป้า	1	17	18
43	บ้านโป่งนก	เวียงป่าเป้า	1	15	16
44	ริมวัง 1	พาน	1	4	5
45	ริมวัง 2	พาน	1	3	4
รวม			45	498	543

เนื่องจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงนั้นมีความยากลำบากในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามยุคตามสมัยและมีความขาดแคลนด้านเทคโนโลยี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษเพื่อเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัมพล เรืองสมบัติ และคณะ (2564) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.65) สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.36) และค่าดัชนี ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ คือ 1) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.32$) 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.31$) และ 3) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ($PNI_{modified} = 0.28$) 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 3 โครงการ 3 กิจกรรม 12 วิธีปฏิบัติ 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 3 โครงการ 3 กิจกรรม 12 วิธีปฏิบัติ 3) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 3 โครงการ 3 กิจกรรม 12 วิธีปฏิบัติ 4) ด้านการสร้างความเป็นเลิศ

ในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 3 โครงการ 3 กิจกรรม 12 วิธีปฏิบัติ และ 5) ด้านการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 3 วิธีดำเนินการ 3 โครงการ 3 กิจกรรม 12 วิธีปฏิบัติ 3) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.47) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย คือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.42) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.40) และด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.59)

สุนันทา กุศลประเสริฐ (2565) ได้ทำการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างสรรค์ นวัตกรรมดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ 4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล 5) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 6) ด้านจรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล สามารถอธิบายองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ได้ร้อยละ 72.60

นิติ ญาณะ และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ ผลพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงาน ระดับมาก ด้านความสามารถส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ระดับมาก และด้านความสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับปานกลางตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล คือ ควรมีนโยบายแนวปฏิบัติการอบรมเรื่องการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ควรออกแบบการประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ควรวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในอนาคต โดยใช้วงจร PDCA ควรจัดระบบจัดการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความพร้อมทั้งอุปกรณ์ ระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 3) การตรวจสอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าความเหมาะสม ความเป็นไปได้ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 100

ชัชฎาภรณ์ แหวนเงิน (2566) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.37) 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.43) 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลจากการศึกษาสามารถสร้างสมการพยากรณ์ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผล ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 1.630 + 0.601^{**}X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.701^{**} Z_x$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2565) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัล สรุปได้ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ ควรเป็นที่มีความรู้ กล้าคิดนอกกรอบ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริหารให้ครอบคลุมงานทุกด้านในสถานศึกษา กำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ด้านกลยุทธ์ สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบความคุ้มค่างบประมาณในการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดสรรบุคลากร ส่งเสริมการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผล

3. ด้านศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการนิเทศภายในโดยการนิเทศแบบออนไลน์ อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรทางการศึกษา นำผลการนิเทศสู่การปรับปรุงเพื่อการบริหารอย่างมีคุณภาพ

4. การสอนงานและมอบหมายงาน ควรให้คำแนะนำ ส่งเสริม จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ สร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนสร้างผลงาน นวัตกรรม และทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดหาเวทีในการแข่งขัน

เทิดศักดิ์ วิไลเกษม (2565) ได้ศึกษา สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ พบว่าตัวแปรตำแหน่งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ควรมีนโยบาย 2) ด้านภาวะผู้นำดิจิทัล ควรส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นทีม โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ 3) ด้านความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล ควรส่งเสริมสนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม เพื่อเข้าถึงทักษะความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล 4) ด้านทักษะความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล ควรมีการควบคุม กำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาขีดความสามารถและประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนงานบูรณาการภายใต้เครือข่ายดิจิทัลของสถานศึกษาและระบบการกำกับดูแลบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

นาวพัฒน์ ชัชวาลย์ และกรรณิกา ไวโสภา (2566) ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ดิจิทัล 2) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) ด้านการบริหารจัดการและนำองค์กรดิจิทัล และ 4) ด้านวัฒนธรรมดิจิทัล 2) โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า ดัชนีทุกตัวผ่านเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องในระดับดี โดยผลการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องพิจารณาค่า $p\text{-value} = 0.07$ ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.41 SRMR เท่ากับ 0.01 RMSEA เท่ากับ 0.03 NFI เท่ากับ 0.99 NNFI เท่ากับ 1.00 CFI เท่ากับ 1.00 GFI เท่ากับ 0.99 AGFI เท่ากับ 0.96

สุวรา จรนิเทศกุลชัย (2566) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง

กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .737

จตุรพล แสนศิลา (2564) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล คุณภาพของงานในยุคดิจิทัล ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจของผู้บริหารในยุคดิจิทัล ด้านความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีแนวทางการการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มี 5 องค์ประกอบ 30 แนวทาง

อดุลศักดิ์ ทองคำ (2566) ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สังกัด มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยพิจารณาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสาร และการจูงใจ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

4. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่ต้องพัฒนา คือ การสื่อสารและการจูงใจ โดยมีแนวทางพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสาร ได้ตอบ ในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ 2) การพูดโน้มน้าวจูงใจให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ เพื่อเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และให้เข้าใจตรงกัน และ 3) ทักษะการสื่อสารด้านการพูดและติดต่อสื่อสารกับองค์กรอื่น ๆ

ภคพล ชันทอง (2566) ได้ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน 4) สมการพยากรณ์สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัวแปร คือ สมรรถนะการสื่อสารใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหา การสร้างนวัตกรรม ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 37.50

หาญชัย เกียรติฟูเฟื่อง (2565) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ณิศรณันท์ ชันทอง และสุชาดา บุปผา (2564) ได้ศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

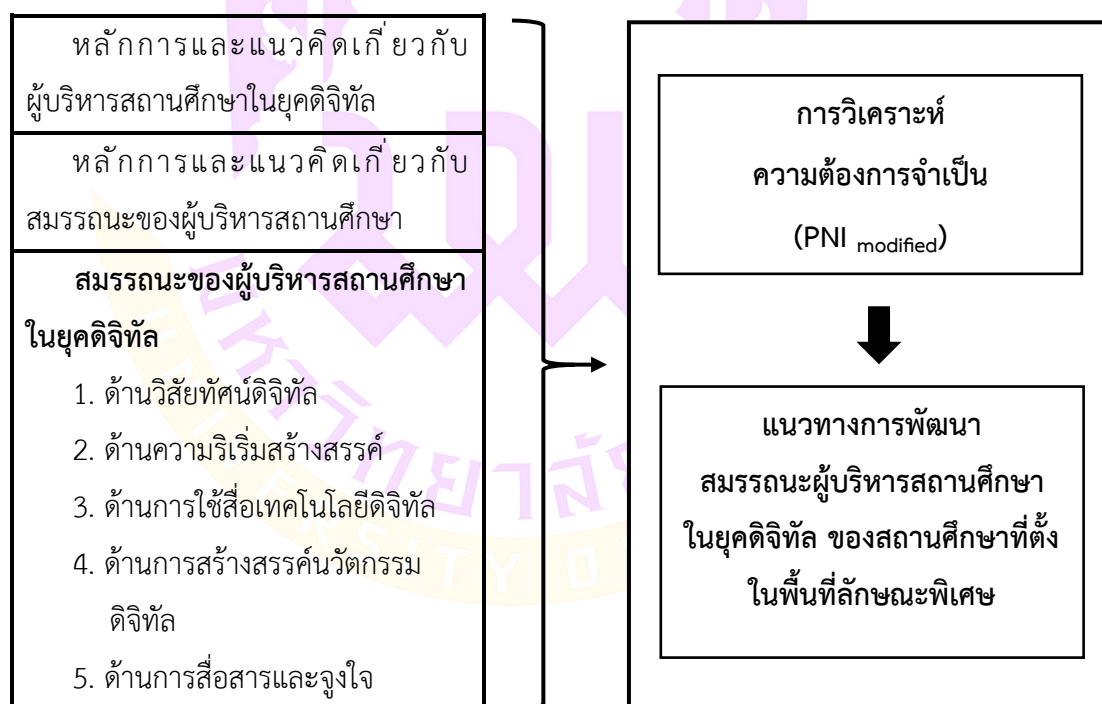
1. ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กัน

4. สมการพยากรณ์ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 4 ตัวแปร คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับศักยภาพองค์กร ทักษะการในการสืบค้น ทักษะการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และทักษะการสร้างนวัตกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 76.70

สรุปกรอบแนวคิด

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างสรรค่นวัตกรรมดิจิทัล และด้านการสื่อสารและจูงใจ โดยใช้ตารางสังเคราะห์ตัวแปรของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งสรุปกรอบแนวคิดไว้ ดังนี้

ภาพ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 45 โรงเรียน โดยมีจำนวนผู้บริหารและครูจำนวน 543 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 56 คน และจำนวน ครู 487 คน (กลุ่มงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 226 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 pp. 606-607 อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2552, น. 51) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

1. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 45 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 226 คน

2. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิ ในการแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วน ตามบัญญัติ ไตรยางค์ของประชากรในแต่ละโรงเรียน โดยได้กลุ่มประชากรตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัยแยกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม	กลุ่มประชากร ตัวอย่าง	
						ผู้บริหาร	ครู
1	บ้านแม่ตาแมว	แม่สรวย	1	4	5	1	2
2	บ้านแม่ฝักเหละ	แม่สรวย	1	16	17	1	7
3	บ้านปางหลวง	แม่สรวย	1	4	5	1	4
4	บ้านปางหก	แม่สรวย	1	3	4	1	1
5	ห้วยน้ำขุนวิทยา	แม่สรวย	1	36	37	1	15
6	บ้านห้วยมะแกง	แม่สรวย	1	8	9	1	2
7	บ้านห้วยสะลักวิทยา	แม่สรวย	1	11	12	1	5
8	บ้านห้วยหญ้าไซ	แม่สรวย	1	19	20	1	8
9	บ้านแม่ตาช้าง	แม่สรวย	1	9	10	1	4
10	บ้านหนองผำ	แม่สรวย	1	7	8	1	3
11	บ้านปางอ้อย	แม่สรวย	1	3	4	1	1
12	บ้านใหม่แม่ยางมีน	แม่สรวย	1	11	12	1	5
13	เวียงผาวิทยา	แม่สรวย	1	28	29	1	10
14	บ้านวาวี	แม่สรวย	1	27	28	1	10
15	บ้านมังกาล่า	แม่สรวย	1	10	11	1	5
16	บ้านเลาลี	แม่สรวย	1	11	12	1	5
17	บ้านปางก๊ว (ศุภสิทธีมหาคุณ)	แม่สรวย	1	7	8	1	3
18	บ้านแม่โม่เง้า	แม่สรวย	1	5	6	1	2
19	ดอยเวียงวิทยา	แม่สรวย	1	7	8	1	2
20	โป่งกลางน้ำ ประชาสรรค์	แม่สรวย	1	22	23	1	8

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม	กลุ่มประชากร	
						ตัวอย่าง	
						ผู้บริหาร	ครู
21	บ้านขุนสรวย	แม่สรวย	1	6	7	1	2
22	บ้านห้วยไคร้	แม่สรวย	1	21	22	1	4
23	บ้านห้วยน้ำเย็น	แม่สรวย	1	16	17	1	6
24	บ้านห้วยกล่ำ	แม่สรวย	1	5	6	1	1
25	บ้านผาแดงหลวง	แม่สรวย	1	3	4	1	1
26	บ้านทุ่งพร้าว (เพ็ชร์กัณฑ์ค็อก)	แม่สรวย	1	16	17	1	4
27	บ้านแสนเจริญ	แม่สรวย	1	9	10	1	2
28	ชุมชนดอยช้าง	แม่สรวย	1	36	37	1	10
29	บ้านห้วยมะซาง	แม่สรวย	1	14	15	1	4
30	บ้านป่าเมี่ยงแม่พริก	แม่สรวย	1	3	4	1	1
31	บ้านทุ่งยาว	เวียงป่าเป้า	1	4	5	1	1
32	ปางมะกาดวิทยา	เวียงป่าเป้า	1	11	12	1	3
33	บ้านห้วยโป่ง	เวียงป่าเป้า	1	5	6	1	2
34	บ้านห้วยม่วง	เวียงป่าเป้า	1	8	9	1	2
35	บ้านเมืองน้อย (นิมมานเหมินตา นุสรณ์)	เวียงป่าเป้า	1	7	8	1	2
36	บ้านขุนลาว	เวียงป่าเป้า	1	3	4	1	2
37	บ้านป่าตึง (วปป.)	เวียงป่าเป้า	1	6	7	1	3
38	บ้านห้วยหินลาดใน	เวียงป่าเป้า	1	4	5	1	2
39	แม่ตะละวิทยา	เวียงป่าเป้า	1	14	15	1	4
40	บ้านปางมะขามป้อม	เวียงป่าเป้า	1	4	5	1	1
41	ดอยเวียงผาพิทยา	เวียงป่าเป้า	1	16	17	1	7
42	บ้านแม่ปุ่นหลวง	เวียงป่าเป้า	1	17	18	1	7

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ผู้บริหาร	ครู	รวม	กลุ่มประชากร	
						ตัวอย่าง	
						ผู้บริหาร	ครู
43	บ้านโป่งนก	เวียงป่าเป้า	1	15	16	1	6
44	ริมวัง 1	พาน	1	4	5	1	1
45	ริมวัง 2	พาน	1	3	4	1	1
รวม			45	498	543	45	181
รวมกลุ่มประชากรอย่าง						226	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึงได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปเป็นแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถาม สอดคล้องกับนิยามศัพท์ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 5 ด้าน ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questions) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ
ในแต่ละด้าน ทั้งหมด 5 ด้าน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึง ได้ศึกษา
ข้อคำถามจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน
ยุคดิจิทัล

2. กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3. ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยรวบรวม
ข้อคำถาม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง
ด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมี รายนามผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 ดร.นริศรา เสือคล้าย	อาจารย์ประจำวิชาวิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
5.2 ส.ต.ท.เอกชัย จันทาพูน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
5.3 ดร.ฐิติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์	อาจารย์ประจำวิชาแขนงวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่ได้จาก
การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยทำข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: index of item objective congruence) กำหนดเกณฑ์
ในการพิจารณาข้อคำถามได้ดังนี้

ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 ต้องนำไป ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ค่า IOC ที่ได้ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วยโรงเรียนบ้านสันติสุข และโรงเรียนบ้านห้วยมะหินฝน ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 226 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 226 ชุด ให้แก่โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กระทำโดย 2 วิธี ดังนี้

2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 แจกแบบสอบถามทางระบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยกำหนดการเก็บข้อมูลภายใน 20 วัน ได้รับกลับคืนมา 226 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 226 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจง ความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 120-121) ช่วงค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นวิธีการที่เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่าง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น. 33-38)

$$\text{จาก PNI}_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์

D หมายถึง สภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เพื่อต้องการหาแนวทางจากการตอบข้อเสนอแนะ และนำไปจัดเรียงเป็นแนวทางในการพัฒนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) / ความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 72)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 117)

1.3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 101)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 122)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 123-124)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 126)

3. สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

การหาค่าความต้องการจำเป็น PNI_{modified} (สุวิมล ว่อง, 2558, น. 33-38) โดยใช้สูตร

ดังนี้

$$\text{PNI}_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์

D หมายถึง สภาพปัจจุบัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และ 3) เพื่อแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาครูในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย

เขต 2 จำนวน 226 คน โดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่งงานปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ตำแหน่งงานปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	79	35.00
1.2 หญิง	147	65.00
รวม	226	100.00
2. ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	45	19.91
2.2 รองผู้บริหารสถานศึกษา/ครู	181	80.09
รวม	226	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	157	69.50
3.2 สูงกว่าปริญญาตรี	69	30.50
รวม	226	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	121	53.50
4.2 6-10 ปี	60	26.50
4.3 11 ปีขึ้นไป	45	20.00
รวม	226	100.00

จากตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอธิบายได้ดังนี้ จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 65 จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 45 คิดเป็นร้อยละ 19.91 และเป็นรองผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีจำนวน 181 คิดเป็นร้อยละ 80.09 จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรีมีจำนวน 157 คน

คิดเป็นร้อยละ 69.50 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ระดับประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 ระดับประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 และระดับประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 226 คน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏในตาราง 7-12

ตาราง 7 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.78	0.65	มาก	3	4.45	0.44	มาก	5
2	ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์	3.80	0.65	มาก	2	4.51	0.49	มากที่สุด	2
3	ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล	3.78	0.67	มาก	3	4.50	0.50	มากที่สุด	3
4	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล	3.75	0.68	มาก	4	4.48	0.49	มาก	4
5	ด้านการสื่อสารและจูงใจ	3.83	0.68	มาก	1	4.53	0.49	มากที่สุด	1
รวม		3.79	0.63	มาก		4.50	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารและจิตใจ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.65) และ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.67), ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.68)

สภาพที่พึงประสงค์ของของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสื่อสารและจิตใจ ($\bar{X} = 4.531$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.49) และด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.44)

ตาราง 8 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.82	0.73	มาก	2	4.09	0.80	มาก	7
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความร่วมแรงร่วมใจ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้น การปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม	3.80	0.77	มาก	4	4.49	0.58	มาก	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
3.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนด ทิศทาง แนวหรือทางการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้ อย่างชัดเจน	3.73	0.77	มาก	8	4.44	0.61	มาก	6
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามี สามารถการกำหนด นโยบาย และเป้าหมาย เกี่ยวกับการส่งเสริมความ ตระหนักและการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ ประเทศ	3.79	0.75	มาก	5	4.49	0.54	มาก	3
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ คิดเชิงกลยุทธ์และการ วางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือ คาดการณ์ความสำเร็จใน อนาคตได้	3.79	0.74	มาก	5	4.51	0.58	มากที่สุด	2
6.	ผู้บริหารสถานศึกษายึดถือ เป้าหมายหลักของ องค์กร โดยมีการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการดำเนินงานให้ งานมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ	3.78	0.74	มาก	6	4.47	0.55	มาก	5
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิด โอกาสให้บุคลากรใน องค์กรร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล	3.83	0.74	มาก	1	4.53	0.55	มากที่สุด	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
8	ผู้บริหารสถานศึกษามี ความเป็นผู้นำด้านการ เปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	0.74	มาก	3	4.49	0.58	มาก	3
9	ผู้บริหารสถานศึกษามี ภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มี ความชัดเจน และความ เป็นเลิศทางวิชาการที่ เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ดิจิทัล	3.72	0.76	มาก	9	4.47	0.60	มาก	5
10	ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการ พัฒนาและการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงาน	3.74	0.80	มาก	7	4.48	0.57	มาก	4
รวม		3.78	0.65	มาก		4.45	0.44	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณา ในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.73) และ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.76)

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดนโยบาย และเป้าหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมความตระหนักและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ, ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.80)

ตาราง 9 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง	3.86	0.75	มาก	1	4.54	0.55	มากที่สุด	3
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศทางเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่	3.77	0.74	มาก	5	4.50	0.61	มากที่สุด	6

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล	3.83	0.73	มาก	3	4.56	0.57	มากที่สุด	1
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก	3.77	0.75	มาก	5	4.51	0.59	มากที่สุด	5
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมี1 ประสิทธิภาพ	3.76	0.77	มาก	6	4.49	0.58	มาก	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหาร	3.80	0.74	มาก	4	4.53	0.58	มากที่สุด	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.73	0.75	มาก	7	4.46	0.60	มาก	8
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียน ร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล	3.84	0.76	มาก	2	4.55	0.54	มากที่สุด	2
รวม		3.80	0.65	มาก		4.52	0.49	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา สร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัล ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.76) และผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.75)

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผล และประเมินผล ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และนักเรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.54) และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทาง เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.60)

ตาราง 10 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำเครื่องมือและ เทคโนโลยีดิจิทัลที่ หลากหลายมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานและการ บริหารสถานศึกษาได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	3.77	0.76	มาก	5	4.51	0.56	มากที่สุด	3
2.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ ICT ในการ ออกแบบการเรียนรู้ในยุค เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.76	0.75	มาก	6	4.47	0.59	มาก	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีระบบในการ ดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ	3.81	0.76	มาก	2	4.50	0.58	มากที่สุด	4
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้บุคลากรทางการ ศึกษานำโปรแกรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	3.84	0.73	มาก	1	4.52	0.58	มากที่สุด	2
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ ICT ในการทำ วิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อบริหารสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.74	0.76	มาก	7	4.47	0.59	มาก	6

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
6	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.78	0.77	มาก	4	4.51	0.58	มากที่สุด	3
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน	3.80	0.77	มาก	3	4.53	0.58	มากที่สุด	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.74	0.75	มาก	7	4.48	0.57	มาก	5
รวม		3.78	0.67	มาก		4.50	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีระบบในการดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.76) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน

($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.76) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.75)

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.58) และผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.56), ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59)

ตาราง 11 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานทาง เทคโนโลยีดิจิทัลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.72	0.76	มาก	6	4.46	0.60	มาก	5
2.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลงานทาง เทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้น ไปนำเสนอและเผยแพร่ ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	3.69	0.79	มาก	7	4.45	0.63	มาก	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถตัดสินใจใช้ เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสม กับงานและนวัตกรรมได้	3.72	0.78	มาก	6	4.48	0.59	มาก	4
4.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถระบุปัญหาทาง เทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ ดิจิทัล และแก้ไขปัญหา เหล่านั้นเบื้องต้นได้	3.73	0.79	มาก	5	4.46	0.58	มาก	5
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหา ดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ ความรู้ใหม่ และนำไป ประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานและใช้ในระบบ การบริหารการศึกษา	3.77	0.77	มาก	3	4.49	0.58	มาก	3

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
6	ผู้บริหารมีความริเริ่มในการ สร้างความเจริญเติบโต ให้กับองค์กรโดยใช้การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้ เกิดประโยชน์กับทุกส่วน งาน	3.74	0.76	มาก	4	4.48	0.59	มาก	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจ ในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้กับบุคลากรทาง การศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.74	0.77	มาก	4	4.50	0.59	มากที่สุด	2
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้ใช้สื่อ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และมีจริยธรรม	3.85	0.76	มาก	1	4.55	0.56	มากที่สุด	1
9	ผู้บริหารสถานศึกษานำ ข้อมูลมาสร้างสารสนเทศ ด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้ งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่	3.78	0.77	มาก	2	4.49	0.66	มาก	3
รวม		3.75	0.68	มาก		4.48	0.50	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง

และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.77) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.79)

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างสรณ์นวัตกรรมดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.59) และผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.66) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.63)

ตาราง 12 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสื่อสารและจิตใจ

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีในการ ติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.81	0.76	มาก	6	4.53	0.56	มากที่สุด	3
2.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถส่งงาน ส่งการ ภายในองค์กร ผ่านสื่อ ออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมี ประสิทธิภาพ	3.82	0.76	มาก	5	4.51	0.58	มากที่สุด	5
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามี ทักษะการสื่อสารผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรง ประเด็นเข้าใจง่ายและ สามารถถ่ายทอดความคิด ได้อย่างหลากหลาย	3.81	0.75	มาก	6	4.54	0.57	มากที่สุด	2
4.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานต่าง ๆ ของ สถานศึกษาให้กับ ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ หลากหลายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.83	0.76	มาก	4	4.53	0.58	มากที่สุด	3

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ แบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่น ผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม	3.87	0.77	มาก	1	4.56	0.54	มากที่สุด	1
6	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการ การทำงานได้อย่าง เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	3.82	0.76	มาก	5	4.51	0.58	มากที่สุด	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และสร้าง เครือข่ายดิจิทัล เพื่อการ เรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.86	0.80	มาก	2	4.54	0.57	มากที่สุด	2
8	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสื่อสารให้บุคลากร ในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้าง นวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	3.85	0.76	มาก	3	4.54	0.58	มากที่สุด	2
9	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำหรับ นำเสนองานในการประชุม บุคลากรในสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.82	0.79	มาก	5	4.52	0.63	มากที่สุด	4
รวม		3.83	0.68	มาก		4.53	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสื่อสารและจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.80) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.76) ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.75)

สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสื่อสารและจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.57) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.57) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยหาดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified)

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยหาดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) โดยวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ปรากฏตามตาราง 13-18

ตาราง 13 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1	ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.78	4.45	0.177	5
2	ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์	3.80	4.51	0.189	3
3	ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล	3.78	4.50	0.190	2
4	ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล	3.75	4.48	0.195	1
5	ด้านการสื่อสารและจูงใจ	3.83	4.53	0.183	4
รวม		3.79	4.50	0.187	

จากตารางที่ 13 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะ PNI_{modified} เท่ากับ 0.187 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.195) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.190) และด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ (PNI_{modified} = 0.189) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.177)

ตาราง 14 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ออกแบบ และสร้างสรรค์ ผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.72	4.46	0.199	4
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ นำผลงานทางเทคโนโลยี ดิจิทัลที่สร้างขึ้นนำเสนอ และเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่ หลากหลาย	3.69	4.45	0.206	1
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ เหมาะสมกับงานและ นวัตกรรมได้	3.72	4.48	0.204	2
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ระบุปัญหาทางเทคนิคจากการ ใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นเบื้องต้นได้	3.73	4.46	0.196	6
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิด องค์ความรู้ใหม่ และนำไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และใช้ในระบบการบริหาร การศึกษา	3.77	4.49	0.191	7

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
6	ผู้บริหารมีความริเริ่มในการ สร้างความเจริญเติบโต ให้กับองค์กรโดยใช้การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิด ประโยชน์กับทุกส่วนงาน	3.74	4.48	0.18	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ และสร้างแรงบันดาลใจในการ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับ บุคลากรทางการศึกษาได้เป็น อย่างดี	3.74	4.50	0.203	3
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้ใช้สื่อ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และมีจริยธรรม	3.85	4.55	0.182	9
9	ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูล มาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการ ออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไข ปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่	3.78	4.49	0.188	8
รวม		3.75	4.48	0.195	

จากตารางที่ 14 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.195 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย (PNI_{modified} = 0.206) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับงานและนวัตกรรมได้ (PNI_{modified} = 0.204) และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ

และสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี (PNI_{modified} = 0.203) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม (PNI_{modified} = 0.182)

ตาราง 15 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	3.77	4.51	0.196	2
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.76	4.47	0.189	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีระบบในการดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ	3.81	4.50	0.181	7
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.84	4.52	0.177	8

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
5.	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถ ใช้ ICT ในการทำวิจัยทาง เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหาร สถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.74	4.47	0.195	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหาร งบประมาณได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.78	4.51	0.193	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือ ฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทาง การศึกษา เพื่อให้พร้อมในการ ใช้งาน	3.80	4.53	0.192	5
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ สร้างเครือข่ายทาง โทรคมนาคมในการเสนอ ความคิดสร้างสรรค์ด้าน นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.74	4.48	0.198	1
รวม		3.78	4.50	0.190	

จากตารางที่ 15 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.190 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทาง

เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.198$) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.196$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหาร สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.195$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการ จำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.177$)

ตาราง 16 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้บุคลากรทางการ ศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการ เรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างต่อเนื่อง	3.86	4.54	0.176	6
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการนำข้อมูล มาสร้างสารสนเทศทาง เทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการ ออกแบบ ปรับปรุง และ ประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไข ปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่	3.77	4.50	0.194	2
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผล และประเมินผล	3.83	4.56	0.191	4

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการ สร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กร ภายนอก	3.77	4.51	0.196	1
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ประเมินผลการใช้นวัตกรรม ทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมี 1ประสิทธิภาพ	3.76	4.49	0.194	2
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การบริหาร	3.80	4.53	0.192	3
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ จัดทำนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ ในการบริหารจัดการการ เรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.73	4.46	0.196	1
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน ร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล	3.84	4.55	0.185	5
รวม		3.80	4.52	0.189	

จากตารางที่ 16 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.189 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก ผู้บริหาร

สถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.196) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศทางเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (PNI_{modified} = 0.194) และผู้บริหาร สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร (PNI_{modified} = 0.192) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่าง ต่อเนื่อง (PNI_{modified} = 0.176)

ตาราง 17 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสื่อสารและจิตใจ

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.81	4.53	0.189	2
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลาย และมีประสิทธิภาพ	3.82	4.51	0.181	4
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และสามารถถ่ายทอดความคิด ได้อย่างหลากหลาย	3.81	4.54	0.192	1

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับ ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทาง เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.83	4.53	0.183	3
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการ แบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่าน สื่อดิจิทัลที่เหมาะสม	3.87	4.56	0.178	6
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ สร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้ อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	3.82	4.51	0.181	4
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล และสร้างเครือข่าย ดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3.86	4.54	0.176	7
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ สื่อสารให้บุคลากรในองค์กร สามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วย เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง เหมาะสม	3.85	4.54	0.179	5

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนองานในการประชุมบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.82	4.52	0.183	3
รวม		3.83	4.53	0.183	

จากตารางที่ 17 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านการสื่อสารและ जुใจ พบว่า โดยภาพรวมมีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.183 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายและสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลาย (PNI_{modified} = 0.192) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (PNI_{modified} = 0.189) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนองานในการประชุมบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (PNI_{modified} = 0.183) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (PNI_{modified} = 0.176)

ตาราง 18 แสดงดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใน ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ กำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างเหมาะสม	3.82	4.09	0.071	8
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ สร้างความร่วมแรงร่วมใจและ สร้างบรรยากาศที่ดีในการ กระตุ้น การปฏิบัติงานด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้ อย่างเหมาะสม	3.80	4.49	0.182	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ กำหนด ทิศทาง แนวหรือ ทางการปฏิบัติงานด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง ชัดเจน	3.73	4.44	0.190	3
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีสามารถ การกำหนดนโยบาย และ เป้าหมายเกี่ยวกับการส่งเสริม ความตระหนักและการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้ สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ของประเทศ	3.79	4.49	0.185	4

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ด้าน	สภาพปัจจุบัน	สภาพ ที่พึงประสงค์	PNI Modified	อันดับ
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิด เชิงกลยุทธ์และการวางแผน สำหรับอนาคต สามารถ วางแผนหรือคาดการณ์ ความสำเร็จในอนาคตได้	3.79	4.51	0.190	3
6	ผู้บริหารสถานศึกษายึดถือ เป้าหมายหลักของ องค์กร โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการดำเนินงานให้งานมี คุณภาพและประสิทธิภาพ	3.78	4.47	0.183	5
7	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิด โอกาสให้บุคลากรในองค์กร ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ใน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.83	4.53	0.183	5
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีความ เป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	3.81	4.49	0.178	7
9	ผู้บริหารสถานศึกษามี ภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็น เลิศทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ เทคโนโลยีดิจิทัล	3.72	4.47	0.202	1
10	ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการพัฒนา และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน	3.74	4.48	0.198	2
รวม		3.78	4.45	0.177	

จากตารางที่ 18 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล พบว่า โดยภาพรวม มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.177 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.202$) มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ($PNI_{modified} = 0.198$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทางหรือแนวทางการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษา มีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ ($PNI_{modified} = 0.190$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($PNI_{modified} = 0.071$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้เรียงลำดับความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจากความต้องการจำเป็นมาก ไปหาความต้องการจำเป็นน้อย โดยเรียงลำดับไปที่ละด้าน พบว่า มีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ปรากฏเป็น 5 แนวทางการพัฒนาและ 38 วิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มี 9 วิธีการดำเนินการ 2) การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มี 8 วิธีการดำเนินการ 3) การพัฒนาสมรรถนะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ มี 6 วิธีการดำเนินการ 4) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและจูงใจ มี 7 วิธีการดำเนินการ และ 5) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 8 วิธีการดำเนินการ ตามลำดับ และเพื่อให้เห็นแนวทางในการพัฒนาได้ชัดเจนในแต่ละด้าน ผู้วิจัยจึงแยกแนวทางการพัฒนาออกเป็นแต่ละด้าน และเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีค่า $PNI_{modified}$ 0.195 ซึ่งมีผลความความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้วิจัยสามารถเรียงลำดับความจำเป็นในแต่ละข้อ โดยใช้ค่า $PNI_{modified}$ เป็นเกณฑ์ จึงได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 9 วิธีการ ได้แก่

1.1 การพัฒนาความสามารถในการนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอ และเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

1.2 การพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับงาน และนวัตกรรม

1.3 การพัฒนาความเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับ บุคลากรทางการศึกษา

1.4 การพัฒนาความสามารถด้านการออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานทางเทคโนโลยี ดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชันอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การพัฒนาศักยภาพด้านความริเริ่มในการสร้างความเจริญเติบโต ให้กับองค์กร โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาทำให้เกิดประโยชน์กับทุกส่วนงาน

1.6 การใช้ทักษะในการระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

1.7 การพัฒนาความสามารถด้านปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้ เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา

1.8 การนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่

1.9 การส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม

2. การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า PNI_{modified} 0.190 ซึ่งมีผล ความความต้องการจำเป็นอันดับที่ 2 ผู้วิจัยสามารถเรียงลำดับความจำเป็นในแต่ละข้อ โดยใช้ค่า PNI_{modified} เป็นเกณฑ์ จึงได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 8 วิธีการ ได้แก่

2.1 การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทาง โทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ

2.2 การพัฒนาความสามารถด้านการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

2.3 การพัฒนาความสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 การจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน

2.6 การพัฒนาความสามารถในการใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7 การส่งเสริมให้มีระบบในการดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

2.8 การส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การพัฒนาสมรรถนะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่า PNI_{modified} 0.148 ซึ่งมีผลความต้องการจำเป็นเป็นอันดับที่ 3 ผู้วิจัยสามารถเรียงลำดับความจำเป็นในแต่ละข้อ โดยใช้ค่า PNI_{modified} เป็นเกณฑ์ จึงได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 6 วิธีการ ได้แก่

3.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3.2 การนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศทางเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การพัฒนาความสามารถในใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร

3.4 การพัฒนาทักษะใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล

3.5 การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล

3.6 การส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

4. การพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและจิตใจ มีค่า PNI_{modified} 0.183 ซึ่งมีผลความความต้องการจำเป็นอันดับที่ 4 ผู้วิจัยสามารถเรียงลำดับความจำเป็นในแต่ละข้อ โดยใช้ค่า PNI_{modified} เป็นเกณฑ์ จึงได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสื่อสารและจิตใจ มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 7 วิธีการ ได้แก่

4.1 การพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่ายและสามารถถ่ายทอดความคิดอย่างหลากหลาย

4.2 การพัฒนาความสามารถในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารการทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การพัฒนาทักษะประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนองานในการประชุมบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การพัฒนาความสามารถในการสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างกลยุทธการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4.5 การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัวพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

4.6 การแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม

4.7 การพัฒนาความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่า PNI_{modified} 0.177 ซึ่งมีผลความความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ผู้วิจัยสามารถเรียงลำดับความจำเป็นในแต่ละข้อ โดยใช้ค่า PNI_{modified} เป็นเกณฑ์ จึงได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 8 วิธีการ ได้แก่

5.1 การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

5.2 การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน

5.3 การพัฒนาความสามารถในการกำหนด ทิศทาง แนวหรือทางการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผน สำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคต

5.4 การพัฒนาความสามารถในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายเกี่ยวกับการส่งเสริม ความตระหนักและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ

5.5 การยึดถือเป้าหมายหลักของ องค์กร โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน ให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

5.6 การพัฒนาความสามารถด้านสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดี ในการกระตุ้นการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม

5.7 การพัฒนาตนเองด้านความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล

5.8 การพัฒนาความสามารถในการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงาน ที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 226 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน จากนั้นโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) คือ ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 45 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 226 และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วน ตามบัญญัติไตรยางค์ของประชากรในแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชนิดตอบสนองรายการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความ ต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและจูงใจ รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลกับด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการใช้สร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการสื่อสารและจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลาย

1.1.2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล และผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.1.3 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษาส่งเสริมให้มีระบบในการดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ

1.1.4 ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

1.1.5 ด้านการสร้างสรรค่นวัตกรรมดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- 1) ด้านการสื่อสารและจิตใจ
- 2) ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์
- 3) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
- 4) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล และ
- 5) ด้านการสร้างสรรค่นวัตกรรมดิจิทัล

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและจิตใจ รองลงมา คือ ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สามารถอธิบายได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการสื่อสารและจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

1.2.2 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.2.3 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ,

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรมดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

1.2.5 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศที่ดีในการกระตุ้นการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม, ผู้บริหารสถานศึกษามีสามารถกำหนดนโยบาย และเป้าหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมความตระหนักและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ, ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- 1) ด้านการสื่อสารและจิตใจ
- 2) ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์
- 3) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล
- 4) ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรมดิจิทัล และ
- 5) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะ

PNI_{modified} เท่ากับ 0.187 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารและจูงใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล โดยภาพรวม มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.195 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับงานและนวัตกรรมได้ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม

2.2 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยภาพภาพรวม มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.190 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ โดยภาพรวม มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.189 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก, ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศทางเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่, ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการสื่อสารและจิตใจ โดยภาพรวม มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.183 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็น เข้าใจง่ายและสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างหลากหลาย มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี ดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนำเสนองานในการประชุมบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยภาพรวม มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.177 เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศทาง วิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา ผู้บริหาร สถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทางหรือแนวทางการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง ชัดเจน, ผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผน หรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคตได้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

3. ผลการศึกษาศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีดังนี้

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากค่า PNI_{modified} สูงไปหาค่า PNI_{modified} ต่ำ ซึ่งสามารถเรียงลำดับได้ 5 แนวทางการพัฒนา 38 วิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มี 9 วิธีการดำเนินการ 2) การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มี 8 วิธีการดำเนินการ 3) การพัฒนาสมรรถนะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ มี 6 วิธีการดำเนินการ 4) การพัฒนาสมรรถนะ ด้านการสื่อสารและจิตใจ มี 7 วิธีการดำเนินการ และ 5) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มี 8 วิธีการดำเนินการ ตามลำดับดังนี้

3.1 การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีวิธีการดำเนินการในการพัฒนา จำนวน 9 วิธีการ ได้แก่

3.1.1 การพัฒนาความสามารถในการนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

3.1.2 การพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับงานและนวัตกรรม

3.1.3 การพัฒนาความเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรทางการศึกษา

3.1.4 การพัฒนาความสามารถด้านการออกแบบ และสร้างสรรค์ผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.5 การพัฒนาศักยภาพด้านความรู้เริ่มในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับองค์กรโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับทุกส่วนงาน

3.1.6 การใช้ทักษะในการระบุปัญหาทางเทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

3.1.7 การพัฒนาความสามารถด้านปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหาดิจิทัลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในระบบการบริหารการศึกษา

3.1.8 การนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่

3.1.9 การส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม

3.2 การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 8 วิธีการ ได้แก่

3.2.1 การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ

3.2.2 การพัฒนาความสามารถด้านการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

3.2.3 การพัฒนาความสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.4 การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.5 การจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน

3.2.6 การพัฒนาความสามารถในการใช้ ICT ในการออกแบบการเรียนรู้ในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.7 การส่งเสริมให้มีระบบในการดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

3.2.8 การส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษานำโปรแกรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 การพัฒนาสมรรถนะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 6 วิธีการ ได้แก่

3.3.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3.3.2 การนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศทางเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยวิธีการออกแบบปรับปรุง และประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.3 การพัฒนาความสามารถในใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร

3.3.4 การพัฒนาทักษะใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล

3.3.5 การส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนร่วมกันคิดค้นนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคดิจิทัล

3.3.6 การส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

3.4 การพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและจูงใจ มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 7 วิธีการ ได้แก่

3.4.1 การพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรงประเด็นเข้าใจง่าย และสามารถถ่ายทอดความคิดอย่างหลากหลาย

3.4.2 การพัฒนาความสามารถในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.3 การพัฒนาทักษะประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้กับผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับนำเสนองานในการประชุมบุคลากรในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.4 การพัฒนาความสามารถในการสั่งงาน สั่งการภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างกล ยุทธการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3.4.5 การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

3.4.6 การแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัล ที่เหมาะสม

3.4.7 การพัฒนาความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสร้าง เครือข่ายดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีวิธีดำเนินการในการพัฒนา 8 วิธีการ ได้แก่

3.5.1 การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มีความชัดเจน และความเป็นเลิศ ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

3.5.2 การพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน

3.5.3 การพัฒนาความสามารถในการกำหนดทิศทางหรือแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผน สำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือคาดการณ์ความสำเร็จในอนาคต

3.5.4 การพัฒนาความสามารถในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริมความตระหนักและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ

3.5.5 การยึดถือเป้าหมายหลักของ องค์กร โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ดำเนินงานให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร ในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3.5.6 การพัฒนาความสามารถด้านสร้างความร่วมแรงร่วมใจและสร้างบรรยากาศ ที่ดีในการกระตุ้น การปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่าง เหมาะสม

3.5.7 การพัฒนาตนเองด้านความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ดิจิทัล

3.5.8 การพัฒนาความสามารถในการกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการ ทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะในยุคดิจิทัลที่ควรมี และอาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ผ่านการคัดเลือก การสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ได้ผ่านการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายในการทำงานชัดเจน มีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดุลศักดิ์ ทองคำ (2566) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิชญากรณ์ จะนันท์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะในยุคดิจิทัลที่ควรมี และอาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ผ่านการคัดเลือก การสอบคัดเลือกเพื่อเข้ารับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ผ่านการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหาร มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตระหนักในการปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้บริหารสถานศึกษามีการแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายในการทำงานชัดเจน มีความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดุลศักดิ์ ทองคำ (2566) ได้ทำการศึกษา ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิชญ์ภรณ์ จะนนท์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะ $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.187 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในอันดับแรก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565, น. 5) กล่าวถึง การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลในบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นความสามารถในการออกแบบและพัฒนาผลงานดิจิทัลผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแอปพลิเคชัน รวมถึงการนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัล ผู้บริหารต้องสามารถเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมอย่างชาญฉลาด แก้ไขปัญหาทางเทคนิคเบื้องต้น และปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนาระบบการศึกษาได้ รองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565, น. 5) กล่าวถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้น

ความสามารถในการประยุกต์ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร และการบริหารสถานศึกษาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน สื่อดิจิทัล และการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างการบริหารงานให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น ส่วนในด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิตติพงศ์ สมชอบ (2563, น. 5-6) ได้กล่าวว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุง และประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างผลงานใหม่ และด้านการสื่อสารและจูงใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุขญา โกมลวานิช (2563, น. 16) ได้กล่าวถึง ความหมายด้านการสื่อสาร ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฐกฤตา กันทาใจ (2565, น. 48) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเน้นความสามารถในการถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรผ่านนวัตกรรมดิจิทัล รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับองค์กร ผู้บริหารต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาตนเอง เพื่อสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนเป้าหมายการเรียนรู้และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้มาโดยการเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยพิจารณาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยตามลำดับ มี 5 แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล 2) การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ 4) การพัฒนาสมรรถนะด้านการสื่อสารและจูงใจ และ 5) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดุลศักดิ์ ทองคำ (2566) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่าสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนครที่ต้องพัฒนา คือ การสื่อสารและการจูงใจ โดยมีแนวทางพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสาร ได้ตอบ ในโอกาส

และสถานการณ์ต่าง ๆ 2) การพูดโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับ เพื่อเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และให้เข้าใจตรงกัน และ 3) ทักษะการสื่อสารด้านการพูดและติดต่อสื่อสารกับองค์กรอื่น ๆ และงานวิจัยของ สุนันทนา กุศลประเสริฐ (2565) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่าองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่าประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารและสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการรู้ดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ 4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเป็นองค์กรดิจิทัล 5) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 6) ด้านจรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ หาญชัย เกียรติฟูเฟื่อง (2565) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความต้องการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารและจูงใจ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุด ดังนั้นควรพัฒนาให้มีแนวทางในการส่งเสริมด้านการสื่อสารและจูงใจ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูลสารสนเทศ ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันต่ำสุดท้ายควรมีแนวทางในการพัฒนา วางกรอบแนวทางอย่างชัดเจน เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการบริหารงานในอนาคต

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลดิจิทัล เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาขีดความสามารถในกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการจัดทำการวิเคราะห์ตนเองและบริบทของสถานศึกษาในด้านการใช้ดิจิทัลในการบริหาร เพื่อนำผลการวิเคราะห์บริบทไปกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการทำงานในอนาคตต่อไป

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล โดยเฉพาะในเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการนำผลงานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและเผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เนื่องจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล มีเป็นแนวทางที่ต้องได้รับการพัฒนาสูงสุด จึงต้องควรได้รับการพัฒนาตามแนวทางที่แนะนำหรือศึกษาและพัฒนาแนวทางที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับ เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล เพื่อนำข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และนำไปพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศในรูปแบบเดียวกันหรือคล้ายกันต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารและแรงจูงใจ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานและเพื่อเป็นแนวทางในการสื่อสารแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลทั่วไปที่จะมีส่วนได้เสียในการบริหารงานในอนาคต

บรรณานุกรม

- กนก สุขมณี. (2566). สมรรถนะดิจิทัลสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. *Journal of Information and Learning*, 34(1), 143-158.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, กัมพล เรื่องสมบัติ, สุชาติ บางวิเศษ และสุขุม พรหมเมืองคุณ. (2023). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 9(2), 43-55.
- กิตติพงศ์ สมชอบ. (2563, 27 มีนาคม). การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ดิจิทัลสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย. [เอกสารการประชุมเชิงวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติภูมิ เรืองเสน และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(2), 68.
- เกรียงไกร แสนสุข. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยสกลนคร].
- ชนิษฐา แก้วละมุล. (2564). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ].
- จตุรพล แสนศิลา. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. ศิริธรรมออฟเซต.
- จุฬารัตน์ บุขงบก. (2566). สมรรถนะดิจิทัล: ทักษะเพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายของการประชุมเอเปคด้านการศึกษา 2022. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 18(24), 70-85.

- ซัชฎาภรณ์ แหวนเงิน. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการ
บริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.
วารสารมหาจุฬานาครินทร์, 10(12), 163-172.
- ณัฐกฤตา กันทาใจ. (2565). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบาง จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- ณัฐนิชา เขียวอ่อน. (2565). การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ
กลุ่ม 6 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- นิศรณันท์ ชันทอง และสุชาดา บุบผา. (2564). ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย.
Journal of Modern Learning Development, 6(4), 148-168.
- ทิพวัลย์ อ่างคำ. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศ
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยสยาม].
- เทิดศักดิ์ วิลเกษม. (2566). การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. *วารสารมจรอุบล
ปริทรรศน์*, 8(2), 137-152.
- ธวัชชัย แสนดาว. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี.
[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- ธัญญาภรณ์ นาจำปา. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 4).
วี.อินเตอร์ พรินท์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.
เอ็กซ์เพอร์เน็ท.

- นวพัฒน์ ชัชวาล และกรรณิกา ไวโสภา. (2566). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)*, 8(1), 169-180.
- นิติ ญาณะธีระภัทร ประสมสุข, เสกชัย ชมภูซ และชัชรินทร์ ชวนวัน. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปัญญา*, 30(2), 33-41. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/panya-thjo/article/view/264205/178779>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. (2564). องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. *วารสาร Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 13(1), 22-40.
- พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ และชัชภูมิ สีชมภู. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(9), 70-84.
- พรพนิดา ชันเพ็ชร. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- พระราชวุฒ ปลูกาวชิโร. (2560). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- พิชญาภรณ์ จะนนท์. (2565). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 11(44), 21-31.
- พิมพ์ชนก ธวัชคำ. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษาคุณนี้ (ยุคดิจิทัล): Thailand 4.0. [รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3]. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

เพ็ญพิมล คงมนต์. (2561, 24 ตุลาคม). *สังคมยุคดิจิทัล*.

<https://www.theprachakorn.com/newsDetail.php?id=132>

ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาราชมนตรี*, 7(2), 150-166.

ภคพล ชันทอง. (2566). สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. *วารสารปัญญาภิวัตน์*, 9(1), 99-112.

ภักจิรา ผาทอง. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].

มนัญญา พัฒนาประดิษฐ์. (2565). ปัจจัยลักษณะองค์การและปัจจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรีในยุคดิจิทัล. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

มลฤดี เพ็งสง่า. (2566). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษา ศรีนครินทรวิโรฒ*, 24(2), 162-175.

<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/15710/12751>

รัชนิกร แสงสว่าง. (2564). การศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].

รุ่งอรุณ ธีรธำรงค์. (2556). แนวทางพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร].

ลินดา สุนทรววิภาต. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม].

ศิริพร อาจปักษา. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครู สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 1251-1264.

- สาคร มหาหิงค์. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปัญญา*, 1(4), 62-75. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JAIS/article/view/1679/1285>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2567*. <https://www.cri2.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือเกณฑ์การคัดกรองโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ โรงเรียนพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร*. สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2558). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา*. สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือสมรรถนะหลัก (เผยแพร่ พ.ศ. 2553)*. ประชุมขาง. ISBN: 978-616-548-073-4
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย*. สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561, 25 กันยายน). *ยุค Digital 4.0 เมื่อโลกขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี*. <http://www.ops.moe.go.th/ops2017>.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ. (2549). *ชุดวิชาการจัดการเรียนรู้ โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ*. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- สุจรรยา ขาวสกุล, ชีระรุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ. (2560). *ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. [การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สุจิตรา ยีหวังเจริญ. (2553). *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดชายแดนใต้*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- สุจิตรา วันทอง. (2567). ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในประเทศไทย. *Journal of Roi Kaesam Academi*. 9(7), 900-915.

- สุชนา โกมลวนิช. (2563, 27 มีนาคม). การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย.
[เอกสารการประชุมเชิงวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21].
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันทนา กุศลประเสริฐ. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์,
มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- สุพัตรา สุวรรณเพชร. (2566). การพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารวิชาการนวัตกรรม
การบริหารการศึกษา, 3(2), 1-22.
- สุวรา จรนิเทศสกุลชัย. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นนทบุรี. *Journal of Education and Innovation*. 26(1), 386-397.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ พันธบุตร. (2560). อยู่อย่างคนร่วมสมัยในยุคดิจิทัล. วารสารนวัตกรรมสื่อสารสังคม,
5(2), 161-167.
<https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jcosci/article/view/9990/8470>
- เสาวลักษณ์ พิมพ์ภูลาด. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุค
ดิจิทัลสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- หาญชัย เกียรติฟูเฟื่อง. (2565). ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. *Journal of Modern
Learning Development*, 7(6), 184-193.
- อดุลศักดิ์ ทองคำ. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- อนันต์ พันนึก. (2554). การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].

- อมรรัตน์ ดอนพิลา. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- อัญชลีภรณ์ คำภีระ. (2564). *สมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- เอนกลา สุธินันท์. (2548). *แนวทางการนำสมรรถนะทั้ง 5 ไปเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างได้ผล*. สยามศิลป์การพิมพ์.
- Dubois, D. D., & Rothwell, W. J. (2004). *Competency-based human resource management*. Davies-Black.
- O' Hagan, K. (1996). *Competence in Social Work Practice: A Practical Guide for Professional*. Prentice Hall.
- Rothwell, W. J. (2007). *Reinventing human resource management: Competency-based*. Wiley Online Library. <https://doi.org/10.1002/9781118364727.ch8>
- University of Victoria. (2018). *What makes up a competency*. Co-operative Education Program & Career Services.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.นริศรา เสือคล้าย	อาจารย์ประจำวิชาวิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ส.ต.ท.เอกชัย จันทาพูน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. ดร.ฐิติกรณ์ ยาวีไชย จารีกศิลป์	อาจารย์ประจำวิชาแขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

แบบประเมินความสอดคล้องฉบับนี้ เป็นแบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับ
นิยามศัพท์เฉพาะ เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย
เขต 2 ของนายชนกานต์ เกตุออย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะวิทยาลัย
การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งมี ผศ.ดร. วัชร จตุพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยขอให้ท่านแสดง
ความคิดเห็น โดยใส่เครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องว่าง ตามความคิดเห็น ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

นายชนกานต์ เกตุออย

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
1 ด้านวิสัยทัศน์ ดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษา สามารถกำหนด ทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการ ทำงานที่ชัดเจน สามารถสร้างความ ร่วมแรงร่วมใจและ สร้างบรรยากาศที่ ดีในการกระตุ้น การปฏิบัติงาน เพื่อให้ภารกิจบรรลุ วัตถุประสงค์ มีความสามารถ ในการกำหนด ทิศทาง แนวทาง การปฏิบัติงานที่ ชัดเจน กำหนด นโยบายใหม่ ๆ และเป้าหมายตาม สถานการณ์ สอดคล้อง กับ วิสัยทัศน์ของ ประเทศ มีการคิด เชิงกลยุทธ์และการ	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง ภารกิจ และเป้าหมายการ ทำงานที่ชัดเจนโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างความร่วมแรง ร่วมใจและสร้างบรรยากาศ ที่ดีในการกระตุ้น การ ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อให้ภารกิจบรรลุ วัตถุประสงค์ได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนด ทิศทาง แนวหรือทางการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	4. ผู้บริหารสถานศึกษามี สามารถการกำหนด นโยบาย และเป้าหมาย เกี่ยวกับการส่งเสริมความ ตระหนักและการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลได้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ของประเทศ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
วางแผนสำหรับ อนาคต สามารถ วางแผนหรือ คาดการณ์ ความสำเร็จใน อนาคตได้ มีการ ปฏิบัติงานโดย ยึดถือเป้าหมาย หลักของ องค์กรให้ งานมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ เปิด โอกาสให้บุคลากร ในองค์กรร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ มี ความเป็นผู้นำด้าน การเปลี่ยนแปลง มี ภาพลักษณ์ที่ดี มี จุดยืน มีความ ชัดเจน และความ เป็นเลิศทาง วิชาการ มีพัฒนา และการ ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลใน การปฏิบัติงาน	5. ผู้บริหารสถานศึกษามี การคิดเชิงกลยุทธ์และการ วางแผนสำหรับอนาคต สามารถวางแผนหรือ คาดการณ์ความสำเร็จใน อนาคตได้	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	6. ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดถือเป้าหมายหลักของ องค์กร โดยมีการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ดำเนินงานให้งานมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	7. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิด โอกาสให้บุคลากรในองค์กร ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ใน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	1	1	1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	8. ผู้บริหารสถานศึกษามี ความเป็นผู้นำด้านการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ดิจิทัล	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	9. ผู้บริหารสถานศึกษามี ภาพลักษณ์ที่ดี มีจุดยืน มี ความชัดเจน และความเป็น เลิศทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับเทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
	10. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
2. ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้สร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุงและประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่ ใช้ นวัตกรรมเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล มี	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาสร้างนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำข้อมูลมาสร้างสารสนเทศด้วยวิธีการออกแบบ ปรับปรุงและประยุกต์ใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือ สร้างผลงานใหม่	0	+1	+1	2.0	0.67	สอดคล้อง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือเพื่อวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก มีการวัดและประเมินผลการใช้ นวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นความสำคัญของการสร้าง นวัตกรรม มีการใช้ นวัตกรรมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหาร มี ความสามารถในการคิดนอกกรอบ การคิดสร้างสรรค์ และจัดทำ นวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการ การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูและ ผู้เรียนร่วมกัน คิดค้นนวัตกรรม ใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล	4. ผู้บริหารสถานศึกษามี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม ทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ กับองค์กรภายนอก	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	5. ผู้บริหารสถานศึกษามี การประเมินผลการใช้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	6. ผู้บริหารสถานศึกษามี การใช้ นวัตกรรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหาร	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	7. ผู้บริหารสถานศึกษามี การจัดทำ นวัตกรรมทาง เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ นำไปใช้ในการบริหาร จัดการการเรียนรู้ในยุค ดิจิทัล	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	8. ผู้บริหารสถานศึกษามี การส่งเสริมให้ครูและ ผู้เรียนร่วมกันคิดค้น นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ดิจิทัลในยุคดิจิทัล	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
3. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหาร สถานศึกษา สามารถนำ เครื่องมือและ เทคโนโลยีดิจิทัลที่ หลากหลายมา ประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงาน และ บริหารสถานศึกษา ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ สามารถใช้ ICT ใน การออกแบบการ เรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพดูแล เทคโนโลยี สารสนเทศให้มี ประสิทธิภาพอยู่ ตลอดเวลา ส่งเสริมให้บุคลากร ทางการศึกษานำ โปรแกรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัด	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำเครื่องมือและ เทคโนโลยีดิจิทัลที่ หลากหลายมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานและการ บริหารสถานศึกษาได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ ICT ในการ ออกแบบการเรียนรู้ในยุค เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีระบบในการ ดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	4. ผู้บริหารสถานศึกษามี การส่งเสริมให้บุคลากร ทางการศึกษานำโปรแกรม ทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
กิจกรรมการเรียนรู้สามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยเพื่อบริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการบริหารงบประมาณสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ที่ทันสมัยเพื่อให้พร้อมในการใช้งานใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ	5. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ ICT ในการทำวิจัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
	6. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	7. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์หรือฮาร์ดแวร์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้พร้อมในการใช้งาน	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	8. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างเครือข่ายทางโทรคมนาคมในการเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
4. ด้านการ สร้างสรรค์ นวัตกรรมดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษา สามารถออกแบบ และสร้างสรรค์ ผลงานดิจิทัลโดย ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ และ แอปพลิเคชัน สามารถนำผลงาน ที่สร้างขึ้นไป นำเสนอและ เผยแพร่ผ่านสื่อ ดิจิทัล สามารถ ตัดสินใจใช้ เครื่องมือดิจิทัลที่ เหมาะสมได้ สามารถระบุปัญหา ทางเทคนิคจากการ ใช้อุปกรณ์ดิจิทัล และแก้ไขปัญหา เหล่านั้นเบื้องต้นได้ สามารถปรับปรุง ข้อมูล สารสนเทศ	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถออกแบบ และ สร้างสรรค์ผลงานทาง เทคโนโลยีดิจิทัลโดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ แอปพลิเคชันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลงานทาง เทคโนโลยีดิจิทัลที่สร้างขึ้น ไปนำเสนอและเผยแพร่ ผ่านสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถตัดสินใจใช้ เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสม กับงานและนวัตกรรมได้	0	+1	+1	2.0	0.67	สอดคล้อง
	4. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถระบุปัญหาทาง เทคนิคจากการใช้อุปกรณ์ ดิจิทัล และแก้ไขปัญหา เหล่านั้นเบื้องต้นได้	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
และเนื้อหาดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ ความรู้ใหม่ และ นำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานและ ระบบการบริหาร การศึกษา ผู้บริหาร มีความริเริ่มและ สร้างความ เจริญเติบโต ให้ องค์กรโดยใช้ เทคโนโลยีทั้ง องค์กร ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็น ผู้นำและสร้างแรง บันดาลใจในการใช้ เทคโนโลยี ส่งเสริม ครูและบุคลากร ทางการศึกษาใช้ สื่อเทคโนโลยีอย่าง สร้างสรรค์และมี จริยธรรม อีกทั้งนำ ข้อมูลมาสร้าง สารสนเทศด้วย วิธีการออกแบบ ปรับปรุง และ ประยุกต์ใช้งาน	5. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหา ดิจิทัล เพื่อให้เกิดองค์ ความรู้ใหม่ และนำไป ประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานและใช้ในระบบ การบริหารการศึกษา	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	6. ผู้บริหารมีความริเริ่มใน การสร้างความสำเร็จเติบโต ให้กับองค์กรโดยใช้การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้ เกิดประโยชน์กับทุกส่วน งาน	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	7. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจ ในการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้กับบุคลากรทาง การศึกษาได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	8. ผู้บริหารสถานศึกษามี การส่งเสริมครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้ใช้สื่อ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และมีจริยธรรม	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
เพื่อแก้ไขปัญหา หรือ สร้างผลงาน ใหม่	9. ผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลมาสร้าง สารสนเทศด้วยวิธีการ ออกแบบ ปรับปรุง และ ประยุกต์ใช้งาน เพื่อแก้ไข ปัญหาหรือ สร้างผลงาน ใหม่	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
5. ด้านการสื่อสาร และจิตใจ หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษา สามารถใช้ เครื่องมือและ เทคโนโลยีในการ ติดต่อสื่อสาร การ ทำงาน และ แลกเปลี่ยนความรู้ สั่งงานสั่งการ ภายในองค์กร ผ่านสื่อออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ มีทักษะการสื่อสาร ที่ตรงประเด็น เข้าใจง่ายถ่ายทอด ความคิดที่ หลากหลาย	1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้เครื่องมือและ เทคโนโลยีในการ ติดต่อสื่อสาร การทำงาน และแลกเปลี่ยนความรู้ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสั่งงาน สั่งการ ภายในองค์กร ผ่านสื่อ ออนไลน์ กลุ่มสื่อออนไลน์ ได้อย่างหลากหลายและมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	3. ผู้บริหารสถานศึกษามี ทักษะการสื่อสารผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัลที่ตรง ประเด็นเข้าใจง่ายและ สามารถถ่ายทอดความคิด ได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
สามารถ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แก่ผู้รับบริการผ่าน อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงแบ่งปัน ข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหาดิจิทัล กับผู้อื่นผ่านสื่อ ดิจิทัลที่เหมาะสม สามารถสร้างกล ยุทธ์การนำ เทคโนโลยีดิจิทัลมา ใช้ในการทำงาน สามารถสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และสร้างเครือข่าย ดิจิทัล เพื่อการ เรียนรู้ สามารถ สื่อสารให้บุคลากร ในองค์กรสามารถ ปรับตัว พัฒนา ตนเอง และสร้าง นวัตกรรมด้วย เทคโนโลยี มี	4. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานต่าง ๆ ของ สถานศึกษาให้กับ ผู้รับบริการผ่านอุปกรณ์ ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ หลากหลายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	5. ผู้บริหารสถานศึกษามี การแบ่งปันข้อมูล สารสนเทศ และเนื้อหา ดิจิทัลกับผู้อื่นผ่านสื่อดิจิทัล ที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	6. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการ การทำงานได้อย่าง เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	7. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และสร้าง เครือข่ายดิจิทัล เพื่อการ เรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ข้อสรุป
		1	2	3			
เทคนิควิธีการ นำเสนอผ่าน โปรแกรม คอมพิวเตอร์ในการ ประชุมบุคลากรใน องค์กรสะท้อนการ เปลี่ยนแปลงที่ กำลังดำเนินอยู่	8. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสื่อสารให้บุคลากร ในองค์กรสามารถปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้าง นวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3.0	1.0	สอดคล้อง
	9. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำหรับ นำเสนองานในการประชุม บุคลากรในสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3.0	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่
ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นแบบสอบถาม 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ในยุคดิจิทัล

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

นายชนกานต์ เกตุยอย

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

[illegible]

สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนอ งานในการประชุมบุคลากรใน สถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ในยุคดิจิทัล

1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2. ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์

3. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

5. ด้านการสื่อสารและจูงใจ

ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านสันติสุข
2. โรงเรียนบ้านห้วยมะหินฝน

ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ชนกานต์ เกตุยอย
วัน เดือน ปี เกิด	12 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2557 ค.บ. (การประถมศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	148 หมู่ 11 ตำบลหนองบัว อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	ชนกานต์ เกตุยอย และวัชร จตุพร. (2568). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วารสารเสถียรวิทยปริทัศน์, 5(2).
รางวัลที่ได้รับ	-